

Επιτροπή Παρατηρητηρίου
Ανασυγκρότησης Πυρόπληκτων Περιοχών

Υπάρχον πλαίσιο για την αντιμετώπιση
καταστροφών και πρόσθετα μέτρα και ρυθμίσεις
από την Κυβέρνηση για τις πληγείσες περιοχές

Προτάσεις για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο
και έναν ειδικό ενιαίο Φορέα

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
2009

Επιτροπή Παρατηρητηρίου
Ανασυγκρότησης Πυρόπληκτων Περιοχών

Υπάρχον πλαίσιο για την αντιμετώπιση
καταστροφών και πρόσθετα μέτρα και ρυθμίσεις
από την Κυβέρνηση για τις πληγείσες περιοχές

Προτάσεις για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο
και έναν ειδικό ενιαίο Φορέα

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας
2009

Επιτροπή Παρατηρητηρίου
Ανασυγκρότησης Πυρόπληκτων Περιοχών

Ομάδα εργασίας

Υπάρχον πλαίσιο για την αντιμετώπιση
καταστροφών και πρόσθετα μέτρα και ρυθμίσεις
από την Κυβέρνηση για τις πληγείσες περιοχές

Προτάσεις για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο και
έναν ειδικό ενιαίο Φορέα

Μέλη της Ο.Ε.

- **Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη**, Δρ Πολ. Μηχανικός, Συντονίστρια της Επιτροπής
- **Ολυμπία Βαγγελάτου**, Πολ. Μηχανικός, Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Πολιτικών Μηχανικών του ΤΕΕ
- **Χριστίνα Θεοχάρη**, Δρ Πολ. Μηχανικός, Επιμελήτρια της Μ.Ε. Θεμάτων Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης του ΤΕΕ
- **Ηλίας Μπεριάτος**, Καθηγητής Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ. Ανάπτυξης
- **Ιωάννα Κουφάκη**, Μέλος ΔΣΑ, εκπρόσωπος της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας
- **Ηλίας Αποστολίδης**, Δασολόγος, Μέλος ΓΕΩΤΕΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	1
1.1 Ιστορικό	1
1.2 Σύνθεση – Μέλη της Επιτροπής του Παρατηρητηρίου	2
1.3 Οι γενικές προτάσεις του Διεπιστημονικού Συμβουλίου, με αφορμή τις καταστροφικές πυρκαγιές	3
2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	9
2.1 Σκοπός και Έργο	9
2.2 Αντικείμενο	9
3. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	11
3.1 Γενικές Διαπιστώσεις	11
3.2 Ο Σκοπός του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης	12
3.3 Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις του ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ για την Αποκατάσταση και Ανασυγκρότηση	13
4. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ	16
4.1 Διεθνές και Κοινοτικό Δίκαιο	16
4.2 Εθνικό δίκαιο	17
4.3 Το θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών	20
4.4 Αντιμετώπιση της Αποκατάστασης των καμένων εκτάσεων	26
5. Η ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	33
5.1 Το μέγεθος της καταστροφής σε αριθμούς	33
5.2 Το πρώτο στάδιο της κάλυψης των άμεσων αναγκών, μετά τα μέτρα των πρώτων ημερών	36

5.3 Τα Χρηματοδοτικά μέσα	38
5.3.1 Το «Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών»	38
5.3.2 Το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε.	39
5.3.3 Εναπομείναντα προγράμματα Γ' ΚΠΣ, ΕΠΠΕΡ 2000-2006 (+2), ανασχεδιασμός ΕΣΠΑ 2007-2013 κ.ά.	40
6. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΕΚΑΜΗΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	41
6.1 Συνέντευξη τύπου του Παρατηρητηρίου κατά την ημέρα των εκδηλώσεων «ενάντια στην κλιματική αλλαγή»	41
6.2 Επίσκεψη Κλιμακίου του Παρατηρητηρίου στις Πυρόπληκτες Περιοχές - Διαπιστώσεις	41
6.3 Παρέμβαση για την ανάγκη ορθής εκπόνησης των δασικών χαρτών	44
6.4 Συναντήσεις με την Κεντρική Διοίκηση (Υπουργεία) και αρμόδιους φορείς	45
6.5 Ανοιχτή σύσκεψη - Συζήτηση	45
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΚΥΚΛΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ	48
7.1 Βασικές Κατευθύνσεις και αρχές	48
7.2 Η βασική - κεντρική πρόταση για τον Φορέα «Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών»	50
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ	56
8.1 Εισαγωγή	56
8.2 Ενιαίος φορέας Δασοπροστασίας	56
8.3 Εθνικό Κτηματολόγιο	60
8.4 Προστατευόμενες περιοχές	61
8.5 Αντιμετώπισης άμεσων προβλημάτων στέγασης	64
8.6 Αναδασώσεις	65

8.7 Βιολογική Γεωργία και κτηνοτροφία	66
9. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΨΕΩΝ	
- ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	67
9.1 Δεύτερος κύκλος συναντήσεων - συζητήσεων	67
9.2 Γεγονότα και φυσικές καταστροφές που μεσολάβησαν	69
9.3 Τελική Πρόταση για τον «Εθνικό Φορέα Αποκατάστασης – Ανασυγκρότησης από Φυσικές Καταστροφές και τον Ενιαίο Φορέα Δασοπροστασίας»	69
10. ΚΥΚΛΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ	78
10.1 Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων	78
10.2 Επιστολές προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρόεδρο της Βουλής – Συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας	81
10.3 Νέα Επιστολή προς τα πολιτικά κόμματα	84
11. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	86
12. ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΕ	88
13. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	89

1. ΤΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

1.1 Ιστορικό

Το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών συγκροτήθηκε αμέσως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007, από ειδικούς επιστήμονες, μέλη των Επιστημονικών φορέων που απαρτίζουν το Διεπιστημονικό Συμβούλιο για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και είναι: Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, το Οικονομικό Επιμελητήριο, ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Αποτελεί δε, το βασικό όργανο διαμόρφωσης και προώθησης των προτάσεων των προαναφερθέντων φορέων, που παρουσιάστηκαν σε Συνέντευξη τύπου αμέσως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές.

Στο πλαίσιο αυτό με την απόφαση Γ3/Σ41/2007 της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ συγκροτήθηκε η Ειδική Επιστημονική Επιτροπή του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών με σκοπό :

- *Να συμπληρώσει και να εξειδικεύσει τις προτάσεις του Διεπιστημονικού Συμβουλίου για την Προστασία του Περιβάλλοντος, μέσα από τη συνεργασία των μελών της Επιτροπής με τους αρμόδιους κεντρικούς και τοπικούς φορείς.*
- *Να διερευνήσει τον τρόπο ανάδειξης και προώθησης των τελικών κατευθύνσεων και προτάσεων για την ανασυγκρότηση από φυσικές καταστροφές και*
- *Να προσδιορίσει τους αναγκαίους φορείς και τα μέσα για την υλοποίησή τους.*

1.2 Σύνθεση – Μέλη της Επιτροπής του Παρατηρητηρίου

- **Γιάννης Αλαβάνος**, Πρόεδρος Τ.Ε.Ε.
- **Χρήστος Σπирτζης**, Β' Αντιπρόεδρος Δ.Ε. Τ.Ε.Ε.
- **Θεόδωρος Δραγκιώτης**, μέλος Δ.Ε. Τ.Ε.Ε.
- **Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη**, Δρ. Π.Μ., Συντονίστρια της Επιτροπής
- **Ολυμπία Βαγγελάτου**, Π.Μ., Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Πολιτικών Μηχανικών του ΤΕΕ
- **Χριστίνα Θεοχάρη**, Δρ Π.Μ. Επιμελήτρια της Μ.Ε. Θεμάτων Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης του ΤΕΕ
- **Ιωάννα Κουφάκη**, Μέλος ΔΣΑ, εκπρόσωπος της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας
- **Ηλίας Αποστολίδης**, Δασολόγος (Εκπρόσωπος ΓΕΩΤΕΕ)
- **Νικόλαος Ζούρος**, Γεωλόγος (Εκπρόσωπος ΓΕΩΤΕΕ)
- **Γιάννης Πολύζος**, Α.Μ., Αντιπρύτανης ΕΜΠ και αναπληρωματικό μέλος **Δημ. Ρόζος**, Σχολή Μηχ. Μεταλλείων – Μεταλλουργών (Εκπρόσωπος ΕΜΠ)
- **Ηλίας Μπεριάτος**, Καθ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ. Ανάπτυξης, (Εκπρόσωπος από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)

Επιστημονική – Τεχνική Υποστήριξη:

- **Κατερίνα Τοράκη**, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Επιστημονικής και Αναπτυξιακής Δραστηριότητας ΤΕΕ

Γραμματειακή Υποστήριξη :

- **Αγγελική Πελέκη**, Τμήμα Επιστημονικού και Αναπτυξιακού Έργου ΤΕΕ

1.3 Οι γενικές προτάσεις του Διεπιστημονικού Συμβουλίου, με αφορμή τις καταστροφικές πυρκαγιές

Οι γενικές προτάσεις του Διεπιστημονικού Συμβουλίου, που ανακοινώθηκαν στη Συνέντευξη τύπου στις 3 Σεπτεμβρίου 2007, αμέσως μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές, έχουν ως εξής:

1. Να ληφθούν αμέσως μέτρα για την εφαρμογή των δέκα προτάσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας και του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου, που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 4.7.2007, προτάσεις που αποδεικνύονται εξαιρετικά επίκαιρες και αποσκοπούν στην αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος στη Χώρα, στη θεσμική και ουσιαστική κατοχύρωση του δασικού οικοσυστήματος και την αποτροπή δημιουργίας προσδοκιών από την καταστροφή του.
2. Να επανασχεδιασθούν και να ανασυγκροτηθούν οι πληγείσες περιοχές, με τρόπο βιώσιμο, να αποτελέσουν πρότυπο ανάπτυξης στη Μεσόγειο, να ενισχυθούν πρότυπες επενδύσεις στη μεταποίηση, να δημιουργηθούν πρότυποι οικισμοί ενταγμένοι στο φυσικό περιβάλλον, εναρμονισμένοι με την αρχιτεκτονική παράδοση και με βάση τον βιοκλιματικό σχεδιασμό.
3. Κάθε αναπτυξιακό μέτρο να λαμβάνεται μετά από διάλογο με τους κατοίκους, τους ΟΤΑ και τους φορείς της περιοχής, με διαδικασίες ουσιαστικές πλην, όμως, σύντομες.
4. Να υπάρξουν τρεις προγραμματικές φάσεις: άμεση, πενταετίας, εικοσαετίας. Η λήψη μέτρων για κάθε μία να μην ακυρώνει τα μέτρα της επόμενης και να διασφαλιστεί εκ των προτέρων η χρηματοδότηση και των τριών φάσεων.
5. Να συμπληρωθούν, με στοχευμένες δράσεις και μέτρα, οι διατυπώσεις του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου και των Ειδικών Πλαισίων (τουρισμού, βιομηχανίας και ΑΠΕ), που ήδη έχουν δοθεί σε δημόσια διαβούλευση [και για τα οποία υπάρχει ήδη μια πρώτη τοποθέτηση του ΤΕΕ], για όλες τις περιοχές της Χώρας, τόσο τις πληγείσες όσο και τις υπόλοιπες.

6. Στο πλαίσιο των προβλεπόμενων ρυθμίσεων, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται η σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης, ο έλεγχος των οικοδομικών Συνεταιρισμών, η άμεση κατεδάφιση των αυθαιρέτων, η κατάργηση κάθε διάταξης που έμμεσα τα διατηρεί.
7. Να γίνει αμέσως προκαταρκτική εκτίμηση των κινδύνων και αιτιών πλημμύρας στις πληγείσες περιοχές. Η αξιολόγηση αυτή θα αποτελέσει τον οδηγό για την υλοποίηση των αντιπλημμυρικών, αντιδιαβρωτικών και ενάντια στις κατολισθήσεις έργων. Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να εφαρμόσει πρώτη, πριν την παρέλευση της προθεσμίας ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, τη νέα οδηγία της ΕΕ για τις πλημμύρες (2007/60) .
8. Να γίνει, αμέσως, και με επιστημονικά απολύτως έγκυρο τρόπο η καταγραφή των ζημιών στα κτίρια, που δεν έχουν υποστεί ολοκληρωτική καταστροφή, ώστε να υπάρξει ουσιαστική και ασφαλής αποκατάσταση. Με πρωτοβουλία του ΤΕΕ συντάχθηκε ένας πρώτος οδηγός για τη συγκέντρωση πληροφοριών που αφορούν στην απομείωση της φέρουσας ικανότητας μικρών κτηρίων (από σκυρόδεμα ή τοιχοποιία) μετά από πυρκαγιά. Ο οδηγός εστάλη στα περιφερειακά τμήματα του ΤΕΕ και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ (<http://portal.tee.gr>). Στο πλαίσιο αυτό προγραμματίζονται ειδικά σεμινάρια για τους μηχανικούς στις περιοχές που επλήγησαν, εκπονείται από το ΤΕΕ, σε συνεργασία με το ΕΜΠ, «Πρακτικός Οδηγός» για την αντοχή και τις επισκευές μικρών κτηρίων που έχουν πληγεί από πυρκαγιά και ολοκληρώνεται διεθνής διαγωνισμός, που προκήρυξε το ΤΕΕ, σε συνεργασία με τη Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων (UIA) για την άμεση εγκατάσταση πληθυσμών πληγέντων από καταστροφές, σε σύγχρονα κτίσματα με τη χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με στόχο τη συγκράτηση και ενίσχυση του πληθυσμού στις περιοχές που επλήγησαν, έτσι, ώστε να αποφευχθεί η εσωτερική μετανάστευση.
9. Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται, όπως τα γενικά μέτρα που εξαγγέλλονται να συμπληρωθούν με άλλα τοπικής κλίμακας, ικανά να υποστηρίξουν ηθικά, ψυχο-

λογικά και οικονομικά τους κατοίκους. Όλα τα μικρά, αλλά σημαντικής έκτασης και σημασίας έργα, που πρέπει να γίνουν την πρώτη και κρίσιμη πενταετία για την αποκατάσταση των ζημιών και για την ενίσχυση της ικανότητας αντίστασης του περιβάλλοντος, πρέπει να γίνουν από τον τοπικό πληθυσμό. Με τον τρόπο αυτό, αφενός θα διασφαλιστεί η απαραίτητη για την επιβίωση απασχόληση και, αφετέρου θα οικοδομηθεί μια καλύτερη σχέση των ανθρώπων με τον τόπο τους. Σε κάθε περίπτωση θα χρειαστεί η υποστήριξή τους από επιστημονικές ομάδες συγκροτημένες από πολλές ειδικότητες, οι οποίες θα πρέπει να λειτουργούν με την ευθύνη και την εποπτεία των Δήμων και των Δημοτικών Διαμερισμάτων. Τα έργα, στα οποία αναφερόμαστε, είναι: ανοικοδόμηση κατοικιών, μικρά έργα οδοποιίας, αρδευτικά έργα, υδραυλικά έργα αντιπυρικής θωράκισης και συγκράτησης της απορροής των βροχοπτώσεων, «ομαλής» λειτουργίας των ρεμάτων, έργα προστασίας από κατολισθήσεις, συγκράτηση των φερτών υλών, χαμηλά φράγματα, κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, ξυλοφράγματα, περιφερειακές των οικισμών αντιπυρικές ζώνες από πλατύφυλλα, ανθεκτικά στην πυρκαγιά δένδρα, καθαρισμοί δασών από σκουπίδια και από τα κάμμένα, κλπ.. Οι ίδιες επιστημονικές ομάδες θα πρέπει να συνδράμουν τους κατοίκους στην κατάρτιση σε νέες μορφές αγροτικής οικονομίας, όπως η «βιολογική» κτηνοτροφία, η χωροταξική κατανομή του ζωϊκού κεφαλαίου, ανάλογα με τη βοσκοφόρτωση και βοσκοϊκανότητα κάθε περιοχής, η συνδυαστική εφαρμογή παραδοσιακών γεωργικών μεθόδων, με σύγχρονες απόψεις για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, ώστε η γεωργία να συμβάλει στην οικονομική αναγέννηση της πληγεισών περιοχών με φιλικές για το περιβάλλον και ταυτόχρονα κερδοφόρες μεθόδους.

10. Ανάλογοι τύποι αειφόρου γεωργίας και βέλτιστες πρακτικές μπορούν να ακολουθηθούν σε όλο το δίκτυο των προστατευόμενων φυσικών περιοχών του δικτύου Natura 2000.
11. Να ενισχυθεί η προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, έτσι, ώστε να υποστηριχθεί η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στις πληγείσες περιοχές. Να

αποκατασταθεί αμέσως ο χώρος της αρχαίας Ολυμπίας, ο βιότοπος του Καϊάφα. Να ληφθούν σύγχρονα προληπτικά μέσα προστασίας για τη διατήρηση ανέπαφου του πολιτιστικού μας πλούτου στο διηνεκές. Να συνταχθούν σχέδια διαχείρισης για τους αρχαιολογικούς χώρους με στόχο τη βιώσιμη προστασία τους.

12. Να κηρυχθούν τα καμένα δάση, αμέσως, αναδασωτέα, χωρίς παρεκκλίσεις ή εξαιρέσεις.
13. Να τηρηθεί, αυστηρά, η διάταξη για την απαγόρευση της βοσκής εντός των καμένων εκτάσεων, καθώς τα δάση κατά το μεγαλύτερο μέρος τους θα αναγεννηθούν με φυσικό τρόπο σε 15 - 20 χρόνια. Να απαγορευθεί η θήρα, για όσα χρόνια είναι αναγκαίο, σε ολόκληρη την Πελοπόννησο και την Εύβοια.
14. Να εκπονηθούν ή να προσαρμοσθούν οι εγκεκριμένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, για τις περιοχές του δικτύου Natura που καταστράφηκαν, με τη συνδρομή ειδικών επιστημόνων, υπό την εποπτεία της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, της αντίστοιχης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος. Να επανασχεδιασθούν οι ενεργειακές εγκαταστάσεις, οι υποδομές για τις οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις, κατά προτεραιότητα στις καμένες περιοχές και ακολούθως σε όλη τη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο που έχουν αυτές. Να συνταχθούν οι δασικοί χάρτες για το σύνολο της Χώρας, ως το 2009 (ανεξάρτητα εάν θα εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση του έργου, 90.000.000, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ από το Υπουργείο Ανάπτυξης). Ειδικότερα, για τις καμένες περιοχές, οι μόνες στις οποίες δεν έχει γίνει πρόσφατη πτήση για την παραγωγή ορθοφωτοχάρτων, να αξιοποιηθούν, πέραν της αεροφωτογράφισης, πρόσφατες δορυφορικές εικόνες και οι ορθοφωτοχάρτες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Να κυρωθούν οι δασικοί χάρτες, που έχουν ήδη συνταχθεί στο πλαίσιο του Εθνικού Κτηματολογίου μέσα στο 2008.
15. Να ολοκληρωθεί το Εθνικό Κτηματολόγιο, μέσα στα επόμενα δώδεκα χρόνια. Να προκηρυχθούν, το ταχύτερο δυνατόν, οι 107 ΟΤΑ, συμπεριλαμβάνοντας το σύνολο

των Δημοτικών Διαμερισμάτων ανά ΟΤΑ και ανά Πρωτεύουσα Νομού, δηλαδή, και τις περιαστικές, αγροτικές, δασικές περιοχές.

16. Να συσταθεί συντονιστικός φορέας δασοπροστασίας, στον οποίο θα μετέχουν όλοι οι συναρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες (Πυροσβεστικό Σώμα, Δασική Υπηρεσία, ΟΤΑ, εθελοντές δασοπυροσβέστες, ακόμα και οι ένοπλες δυνάμεις) και θα ασχολείται με τον σχεδιασμό, την πρόληψη, την καταστολή και την κινητοποίηση ανθρωπίνων και υλικών «πόρων».

17. Να υλοποιηθούν και όσες άλλες προτάσεις είναι επίκαιρες από το ομόφωνο Διακομματικό Πόρισμα της Βουλής του 1993.

18. Να συσταθεί, επικουρικά, προς το συντονιστικό φορέα, Μόνιμη Επιστημονική Αντιπυρική Επιτροπή, με έργο τη συλλογή, σύνθεση, ερμηνεία και δημοσιοποίηση όλων των στοιχείων για τις μεγάλες πυρκαγιές, την τεκμηρίωση και εφαρμοσμένη έρευνα, τη σύνταξη συστάσεων μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής με προτάσεις οικονομικές, εκπαιδευτικές, πολιτικές, την άμεση σύνταξη (εφαρμοζόμενου) σχεδίου Έκτακτης Αντιπυρικής Ανάγκης κ.α.

Να αναπτυχθούν και εγκατασταθούν ηλεκτρονικά συστήματα άμεσου εντοπισμού δασικών πυρκαγιών, αξιοποιώντας έρευνες και μεθόδους, που ήδη έχουν αναπτυχθεί στην Ελλάδα (πανεπιστημιακά ιδρύματα, Αστεροσκοπείο κλπ.).

Να εφοδιαστεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση, με σύστημα πιθανολόγησης πυρκαγιάς, συναρτήσει της πυροτρωτότητας κάθε περιοχής (η πυροτρωτότητα εξαρτάται από μετεωρολογικές συνθήκες, όπως η προβλεπόμενη ταχύτητα ανέμων, η θερμοκρασία και υγρασία της ατμόσφαιρας, καθώς και από εγγενείς παράγοντες, όπως η πυκνότητα και ευφλεκτότητα ύλης, η διαθεσιμότητα δασικών οδών, η λειτουργία παρατηρητηρίων και περιπολιών, ο καθαρισμός της ξερής ύλης, η εκπαίδευση και η άσκηση του πληθυσμού, ο βαθμός ετοιμότητας συνεργαζομένων παραγόντων).

Να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατές πηγές χρηματοδότησης από την ΕΕ: Ταμείο Αλληλεγγύης, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Γ ΚΠΣ 2000-2006 (στην επικείμενη

τελευταία αναθεώρησή του θα πρέπει να δοθεί έμφαση στα αντιπυρικά και αντιπλημμυρικά έργα, καθώς και σε γεωργικές αποζημιώσεις), το ΕΣΠΑ και το Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 ενίσχυση του μέτρου 126 «αποκατάσταση γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές», ενίσχυση των μέτρων που προβλέπουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου, σε έργα περιβαλλοντικής προστασίας και κοινωνικών υποδομών, στην ενίσχυση των τεχνικών υποδομών.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1 Σκοπός και Έργο

Γενικότερα ο σκοπός και το έργο των μελών της Ομάδας Εργασίας, είναι :

- *Η υποστήριξη του έργου του «Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης» και ο καθορισμός του αντικείμενου και των πεδίων δράσης αυτού.*
- *Η συμμετοχή τους ως τακτικά μέλη στην Ειδική Επιστημονική Επιτροπή του Παρατηρητηρίου, η διαμόρφωση του πλαισίου λειτουργίας της και ανάδειξης των προτάσεών της.*
- *Η υποστήριξη του έργου της Επιτροπής, και ειδικότερα, στα θέματα της συνεργασίας της με τους αρμόδιους κεντρικούς και τοπικούς φορείς και τα κόμματα.*

2.2 Αντικείμενο

Στο πλαίσιο αυτό το ειδικότερο αντικείμενο της Ομάδας Εργασίας, είναι:

- α) Η καταγραφή του υπάρχοντος πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών από πυρκαγιές, της δομής και της διασύνδεσης της Κεντρικής Διοίκησης με την Περιφέρεια και την Αυτοδιοίκηση (Νομαρχιακή-Τοπική), όπως και των διαδικασιών προγραμματισμού και εξασφάλισης των πόρων.
- β) Η συνοπτική καταγραφή των προβλημάτων στους οικισμούς, την αγροτική γη, την παραγωγική διαδικασία και στο φυσικό και στο πολιτιστικό περιβάλλον και αξιολόγηση των πρόσθετων μέτρων και ρυθμίσεων που έχει πάρει η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της κατάστασης στις πληγείσες περιοχές.
- γ) Η εξειδίκευση της γενικής πρότασης της επιτροπής για την αντιμετώπιση της κατάστασης, μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης των πληγεισών περιοχών, με ένα βιώσιμο σχεδιασμό με σεβασμό στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, που θα μελετηθεί και υλοποιηθεί μέσα από τις διαδικασίες ενός μεγάλου δημόσιου έργου, με τη συγκρότηση ενός ειδικού Οργανισμού, φορέα επιτροπής (π.χ. κατά το πρότυπο του «Αθήνα 2004») για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό,

ενώ για τη μελέτη και εκτέλεση των έργων την αρμοδιότητα θα έχουν, κανονικά, τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, οι Περιφερειακές και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Υπηρεσίες.

- δ) Η εξειδίκευση των θέσεων του Διεπιστημονικού Συμβουλίου της Επιτροπής για το νέο Πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών και, ειδικότερα, από τις πυρκαγιές (όπως ο Ενιαίος φορέας Δασοπροστασίας, η ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και ο διαχωρισμός από τη διαδικασία της καταστολής (πυρόσβεση, μέτρα λειτουργικής διασύνδεσης Κεντρ. Διοίκησης, Περιφέρειας και Αυτοδιοίκησης κλπ), όπως και για την άμεση εφαρμογή του Συνταγματικού και νομοθετικού Πλαισίου της χώρας που αφορά στην προστασία των δασών, των οικοσυστημάτων, (Δασολόγιο, δασικοί χάρτες, καταγραφή προστευόμενων περιοχών, κτηματολόγιο και γενικά της φύσης και της βιοποικιλότητας) κ.ά.

3. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

3.1 Γενικές Διαπιστώσεις

Την τελευταία δεκαπενταετία η Ελλάδα έχει βιώσει πολλαπλά κρούσματα καταστροφικών δασικών πυρκαγιών, με αποκορύφωμα αυτές του καλοκαιριού του 2007, που ήταν πρωτοφανείς σε έκταση, ώστε να κατατάσσονται ανάμεσα στις τρεις ή τέσσερις χειρότερες ανθρωπιστικές τραγωδίες από δασικές πυρκαγιές ανά τον κόσμο, τα τελευταία 100 χρόνια. Τα αίτια που οδήγησαν στην κατάρρευση του συστήματος αντιπυρικής και περιβαλλοντικής προστασίας της Χώρας, επικεντρώνονται στην ανικανότητα και τις χρόνιες αγκυλώσεις του κρατικού μηχανισμού και της διοίκησης - Κεντρικής και Αυτοδιοίκησης - να διαχειριστούν την κρίση και στα μεγάλα κενά και παραλείψεις του θεσμικού πλαισίου.

Η πρωτοφανής αυτή για τη Χώρα περιβαλλοντική κρίση, που έλαβε διαστάσεις εθνικής τραγωδίας, οι ανθρώπινες ζωές που χάθηκαν, υπογραμμίζουν κατά τον πλέον οδυνηρό τρόπο την ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών, προκειμένου να προωθηθούν σημαντικές μεταρρυθμίσεις, όπως και να εφαρμοσθούν αποτελεσματικότερες μέθοδοι και τρόποι παρέμβασης, ώστε να καλυφθούν τα κενά και να μην βιώσουμε ανάλογες καταστάσεις στο μέλλον.

Ένα πολύ σημαντικό θέμα που εγείρεται από την εμπειρία αυτή είναι το αν και κατά πόσον ο κρατικός μηχανισμός είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει ανάλογες καταστάσεις, μέσα στα επόμενα χρόνια, καθώς τα μηνύματα από την Κλιματική αλλαγή-κρίση είναι εξαιρετικά δυσοίωνα για τις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, άρα και για την Ελλάδα, η θωράκιση της χώρας έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για την πολιτεία, τόσο για τη διατήρηση του οικολογικού αποθέματος της Χώρας, όσο και για τη στήριξη των κατοίκων των περιοχών που απειλούνται.

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέλη της Ομάδας Εργασίας πρότειναν, όπως ο σκοπός του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης και οι στόχοι της Ειδικής Επιτροπής του, διαμορφωθούν ως εξής:

3.2 Ο Σκοπός του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης

Σκοπός του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης είναι « η παρακολούθηση, η συμβολή και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας της φύσης των περιοχών, που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές, μέσα από έναν βιώσιμο επανασχεδιασμό, όπου θα πρωτανεύει το δημόσιο συμφέρον και η μέριμνα για τη συγκράτηση και ενίσχυση του πληθυσμού στον τόπο του».

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η Επιτροπή του Παρατηρητηρίου αποφάσισε:

- Να επεξεργασθεί και να εξειδικεύσει τις δημοσιευμένες προτάσεις των επιστημονικών φορέων, που συμμετέχουν στο Διεπιστημονικό Συμβούλιο, το έργο του οποίου κατά κύριο σκοπό υποστηρίζει.
- Να προωθήσει την υλοποίηση των προτάσεων αυτών, μέσα από μια λειτουργία συστηματικής καταγραφής και παρακολούθησης της κατάστασης στις πληγείσες περιοχές, αξιολόγησης του σχεδιασμού, των μέτρων και των διατιθέμενων πόρων από την Κυβέρνηση, όπως και συνεργασίας με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, τις Περιφέρειες, την Αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς φορείς.
- Ιδιαίτερα, για την επίτευξη του έργου της, να συνεργάζεται με τα Περιφερειακά Τμήματα του ΤΕΕ και των άλλων επιστημονικών φορέων που εδρεύουν στις πληγείσες περιοχές. Να αξιοποιήσει τις προτάσεις τους, όπως και τις προτάσεις και τα συμπεράσματα που προκύπτουν από σχετικές συσκέψεις, ημερίδες, επιστημονικές και λοιπές εκδηλώσεις της Αυτοδιοίκησης και των τοπικών φορέων.

3.3 Οι στόχοι και οι κατευθύνσεις του ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ για την Αποκατάσταση και Ανασυγκρότηση

Με βάση τις προτάσεις των επιστημονικών φορέων και τα αποτελέσματα των πρώτων συσκέψεων της Ειδικής Επιτροπής του Παρατηρητηρίου που ακολούθησαν, ο βασικός και οι γενικότεροι στόχοι «για την ανασυγκρότηση των καμένων περιοχών και την προστασία των δασών» διαμορφώθηκαν ως εξής :

Βασικός Στόχος

Το συνολικό έργο, τόσο της άμεσης αντιμετώπισης της κατάστασης στις πληγείσες περιοχές, με μέτρα και ρυθμίσεις, όσο και της ανασυγκρότησης, μέσα από έναν βιώσιμο σχεδιασμό των παραγωγικών δραστηριοτήτων και της προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, να αντιμετωπιστεί ως ένα μεγάλο δημόσιο έργο με προϋπολογισμό, επί μέρους χρονοδιαγράμματα και στάδια εργασιών (προγραμματικές φάσεις) και ολοκληρωμένο σχεδιασμό, που θα αντιμετωπίζει:

1. Τα άμεσα προβλήματα στέγασης, αγροτικών και λοιπών αποζημιώσεων, αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως και κοινωνικής και οικονομικής υποστήριξης.
2. Την άμεση και χωρίς παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις κήρυξη των καμένων δασών και δασικών οικοσυστημάτων ως αναδασωτέων και, στη συνέχεια, τη σύνταξη των δασικών χαρτών με αξιοποίηση και της αεροφωτογράφισης και των πρόσφατων δορυφορικών εικόνων στις πληγείσες περιοχές κ.ά.
3. Μεσοπρόθεσμα, τα προβλήματα των υποδομών, των δικτύων ενέργειας και μεταφορών και των λοιπών εγκαταστάσεων, με ενίσχυση αυτών και επανασχεδιασμό στις καμένες περιοχές και την ευρύτερη περιφέρειά τους.
4. Μετά από ολοκληρωμένες μελέτες και εκτίμηση των κινδύνων και αιτιών των πλημμυρών και κατολισθήσεων στις πληγείσες περιοχές, την προώθηση ρυθμίσεων (χωροταξικές, πολεοδομικές, κτηματογράφησης κ.ά.) και την υλοποίηση έργων για μια ολοκληρωμένη αντιπλημμυρική προστασία, για την αντιμετώπιση των κινδύνων

κατολιθώσεων (ή για τη σταθεροποίηση των εδαφών), τόσο των οικισμών όσο και της αγροτικής γης και των δασικών εκτάσεων.

5. Μετά τις άμεσες ενέργειες για τις αποζημιώσεις της φυτικής και ζωικής παραγωγής και την προστασία της αγροτικής γης να αναζητηθούν νέες συμπληρωματικές μορφές αγροτικής οικονομίας, όπως η βιολογική κτηνοτροφία, η χωροταξική κατανομή του ζωικού κεφαλαίου, ανάλογα με την ικανότητα της κάθε περιοχής κ.ά. με στόχο η γεωργία να συμβάλει στην οικονομική αναγέννηση των περιοχών με φιλικές για το περιβάλλον και, ταυτόχρονα, αποδοτικές μεθόδους.
6. Μέσα από ένα βιώσιμο επανασχεδιασμό, να ανασυγκροτηθούν οι πληγείσες περιοχές, να ενισχυθούν πρότυπες επενδύσεις στη μεταποίηση, να δημιουργηθούν πρότυποι οικισμοί ενταγμένοι στο φυσικό περιβάλλον και να διορθωθούν, όπου απαιτείται με στοχευμένες δράσεις και μέτρα οι κατευθύνσεις του Εθνικού Χωροταξικού και των Ειδικών Πλαισίων.
7. Να υλοποιηθούν προγράμματα ενίσχυσης της προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, έτσι, ώστε να υποστηριχθεί η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των περιοχών. Να εκπονηθούν ή να προσαρμοσθούν με τη συνδρομή ειδικών επιστημόνων, οι εγκεκριμένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες για τις περιοχές του δικτύου Natura που καταστράφηκαν. Άμεση ανάγκη είναι να αποκατασταθεί ο χώρος της Αρχαίας Ολυμπίας και ο βιότοπος του Καϊάφα και να συνταχθούν σχέδια διατήρησης, βιώσιμης διαχείρισης και ανάδειξης του πολιτιστικού πλούτου.
8. Να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατές πηγές χρηματοδότησης από την ΕΕ: Ταμείο Αλληλεγγύης, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Γ' ΚΠΣ 2000 - 2006, ΕΣΠΑ και Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013 κ.ά.
9. Πρέπει, πάντα, να επιδιώκεται οι άμεσες παρεμβάσεις να μην θίγουν τις προοπτικές της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης παρέμβασης.

Σε όλες τις προγραμματικές φάσεις, κυρίαρχη θα πρέπει να είναι η μέριμνα για τη συγκράτηση και ενίσχυση του πληθυσμού, όπως και η ηθική, ψυχολογική και οικονομική υποστήριξη του πληθυσμού, ώστε να αποφευχθεί η εσωτερική μετανάστευση.

Γενικότεροι στόχοι

- Να συσταθεί συντονιστικός φορέας δασοπροστασίας, στον οποίο θα μετέχουν όλοι οι συναρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες (Πυροσβεστικό Σώμα, Δασική Υπηρεσία, ΟΤΑ, εθελοντές δασοπυροσβέστες, ακόμα και οι ένοπλες δυνάμεις) και να ασχολείται με τον σχεδιασμό, την πρόληψη, την καταστολή και την κινητοποίηση ανθρώπινων και υλικών «πόρων». Να υλοποιηθούν και όσες άλλες προτάσεις είναι επίκαιρες από το ομόφωνο Διακομματικό Πόρισμα της Βουλής του 1993.
- Να αναπτυχθούν και να εγκατασταθούν ηλεκτρονικά συστήματα άμεσου εντοπισμού δασικών πυρκαγιών, αξιοποιώντας έρευνες και μεθόδους που ήδη έχουν αναπτυχθεί στην Ελλάδα. Παράλληλα, να συσταθεί Μόνιμη Επιτροπή για τη συλλογή, σύνθεση, ερμηνεία και δημοσιοποίηση όλων των στοιχείων για τις μεγάλες πυρκαγιές, την τεκμηρίωση και εφαρμοσμένη έρευνα. κ.ά.

4. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

4.1 Διεθνές και Κοινοτικό Δίκαιο

Η φύση έχει αποτελέσει μέχρι σήμερα αντικείμενο ιδιαίτερης προστασίας σε διεθνές, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο, με την υιοθέτηση δεσμευτικών νομικών κειμένων, στα οποία υπογραμμίζεται η σημασία της διατήρησής της και αποσκοπείται η ενδυνάμωση της προστασίας της.

Σε **διεθνές επίπεδο**, αξίζει να αναφερθούν η Διεθνής Συμφωνία, περί προστασίας των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων, ιδίως των υδροβιοτόπων (Ραμσάρ, 2.11.1971), η Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των άγριων ειδών πανίδας και χλωρίδας, που απειλούνται με εξαφάνιση CITES (Ουάσιγκτον, 3.3.1973), η Διεθνής Σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης (Βέρνη, 13.9.1979), η Διεθνής Σύμβαση για τη διατήρηση των αποδημητικών πτηνών της άγριας πανίδας (Βόννη, 23.7.1979) και η Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα (Ριόντε Τζανέιρο, 5.7.1992). Η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος στις εν λόγω Συνθήκες και οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, προκειμένου να τηρεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από την υπογραφή τους.

Σε **κοινοτικό επίπεδο**, η προστασία της φύσης αποτελεί ιδιαίτερη υποχρέωση τόσο των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και των κρατών μελών, ιδίως, προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη καθώς οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να εντάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ, στον καθορισμό και εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων. Η σχετική νομοθεσία για την προστασία της φύσης αποτελείται από την οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των άγριων πτηνών (**Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 103 της 25.4.1979 σ. 1**) και την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, σχετικά με τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (**Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 206 της 22.07.1992 σ.7**).

Η Οδηγία 79/409 μεταφέρθηκε στο εθνικό μας δίκαιο, με την ΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ Β 757) και η Οδηγία 92/43/ΕΚ ενσωματώθηκε με την ΚΥΑ 33318/28.12.1998 (ΦΕΚ Β 1289).

4.2 Εθνικό δίκαιο

Το άρθρο 24 του Συντάγματος του 1975 ορίζει ότι: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή της το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. ... Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.»

Είναι προφανές ότι με το άρθρο 24 ο δασικός πλούτος της Χώρας υπάγεται σε ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς, ώστε να διατηρείται στην κατά προορισμό χρήση του αλλά και να αναπτύσσεται και να διαφυλάσσεται η οικολογική ισορροπία του. Στο πλαίσιο αυτό, ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση οφείλουν να θεσπίζουν και να λαμβάνουν όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα για τη μη αλλοίωση της δασικής του μορφής.

Σύμφωνα με το άρθρο 117, παράγραφος 3 του Συντάγματος: «δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποφιλώθηκαν ή αποφιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό».

Από το ως άνω άρθρο προκύπτει:

- α) Απαγόρευση, κατ' αρχάς, της μεταβολής του προορισμού των δασών και δασικών εκτάσεων.
- β) Κήρυξη, υποχρεωτικά, ως αναδασωτέων των κατεστραμμένων ή αποφιλωμένων δασικών εκτάσεων.

γ) Δημιουργία καθεστώτος μείζονος προστασίας για τις αναδασωτέες εκτάσεις, απαγορευμένης, απολύτως, κάθε επ' αυτών επέμβασης ή διάθεσης για άλλο σκοπό δημοσίου συμφέροντος και, ιδίως, ανεξάρτητα αν η πράξη κήρυξης της αναδάσωσης έχει εκδοθεί πριν ή μετά την ισχύ του Συντάγματος (ΣτΕ 2772/88Ολ).

Ο ν. 998/79 περί προστασίας δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας (Α' 289) στο άρθρο 38 παρ. 1 προβλέπει ότι *“κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και αι δασικαί εκτάσεις ανεξαρτήτως της ειδικωτέρας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ην ευρίσκονται, εφ' όσον ταύτα καταστρέφονται ή αποψιλοούνται συνελεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας αυτών...”*. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, κάθε αποψιλουμένη δασική έκταση, δημοσία ή ιδιωτική, κηρύσσεται, υποχρεωτικώς, αναδασωτέα με μόνη την αντικειμενική διαπίστωση της συνδρομής των κατά την ανωτέρω συνταγματική διάταξη προϋποθέσεων, η δε απόφαση περί αναδάσωσης πρέπει να αιτιολογείται, πλήρως, ως προς τον χαρακτηρισμό της έκτασης ως δάσους ή δασικής έκτασης. Η αιτιολογία, όμως, αυτή μπορεί να συμπληρώνεται και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου (Σ.τ.Ε. 679, 3914/1994, 6/1993, 3738/1992, 5232/96, 2127/98, 1504/2000 κ.ά.).

Από την ερμηνεία των πιο πάνω συνταγματικών διατάξεων, καθώς και της σχετικής νομοθεσίας, αλλά και της νομολογίας του ΣτΕ (ΣτΕ2778/1988, 1127/90 2224/1993 κλπ), προκύπτει η απόλυτη προστασία των δασών και των δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων, είτε για τη δημιουργία προϋπάρχουσας δασικής βλάστησης, είτε για τη διάσωση για πρώτη φορά. Πρόκειται προφανώς για προστατευτικό καθεστώς ιδιαίτερας αυστηρό, το οποίο κατανοείται στο πλαίσιο των πραγματικών και κοινωνικών συνθηκών που υφίστανται, δηλαδή, στην περιορισμένη έκταση των δασών στην ελληνική επικράτεια και στη διαρκή υποβάθμιση και καταστροφή τους από ανθρωπογενείς κυρίως, παράγοντες.

Περαιτέρω, τα άρθρα 18 επ. του ν. 1650/86 για την προστασία του περιβάλλοντος προβλέπουν ότι η φύση και το τοπίο, προστατεύονται και διατηρούνται, με τις ειδικές

διατάξεις των άρθρων 18 επ. του ν. 1650/86 για το περιβάλλον, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητα τους.

Περιοχές χερσαίες, υδάτινες ή μεικτού χαρακτήρα, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου μπορούν να αποτελούν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης και να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια που τίθενται στο άρθρο 19 του ίδιου νόμου, ως:

- α) περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης,
- β) περιοχές προστασίας της φύσης,
- γ) εθνικά πάρκα
- δ) προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί, προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου και
- ε) περιοχές οικοανάπτυξης

Αντικείμενο προστασίας και διατήρησης αποτελούν, επίσης, τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19, και ο καθορισμός των ορίων τους και των τυχόν ζωνών προστασίας τους, γίνονται με προεδρικά διατάγματα σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού ή ειδικού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Επισημαίνεται ότι είναι απαραίτητη η σύνταξη Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης για την τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευτέου αντικείμενου και τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας.

4.3 Το θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών

Η προστασία της φύσης, όπως έχει διαμορφωθεί, μέσα από τη διεθνή, κοινοτική και εθνική νομοθεσία και έχει ενισχυθεί από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, απαιτεί τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων εκ μέρους των αρμοδίων αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, εμπίπτουν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την ορθή διαχείριση, τη διατήρηση και την αποκατάστασή των στοιχείων της φύσης, σε περίπτωση πρόκλησης ανεπανόρθωτων ζημιών, όπως αυτών που προέρχονται από πυρκαγιές.

Οι πυρκαγιές στον ελληνικό χώρο είναι ένα σύνθετο πρόβλημα, που η εμφάνισή του εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, μεταξύ των οποίων οι σπουδαιότεροι είναι:

- α) Το ξηροθερμικό καλοκαίρι, σχεδόν όλων των παράκτιων περιοχών και των νησιών της Χώρας,
- β) Η μεγάλη συγκέντρωση νεκρής και ξερής βιομάζας στα Ελληνικά δάση, που έπαψαν να αποτελούν οικονομικό αντικείμενο των δασόβιων πληθυσμών. Η βιομάζα αυτή είναι εύφλεκτη, ενώ η εγκατάλειψη των δασών έχει δημιουργήσει συνθήκες εύκολης και γρήγορης μετάδοσης της φωτιάς στα δάση (έλλειψη αραιώσεων, κλαδέσεων, υλοτομιών),
- γ) Η έλλειψη ενδιαφέροντος του κρατικού μηχανισμού για την τύχη των δασών και η αποδυνάμωση της Δασικής Υπηρεσίας,
- δ) Η ελλιπής προετοιμασία και οργάνωση των υπηρεσιών, που είναι υπεύθυνες για την πυροπροστασία των δασών.

Επισημαίνεται ότι ο ν. 998/1979, στα άρθρα 23 έως 36 προβλέπει τα απαραίτητα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Όμως, στον νόμο αυτό, με το άρθρο 6 του Ν. 2612/1998 "Οι αρμοδιότητες, υποχρεώσεις και δικαιώματα του Δασάρχη, που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 23 έως 37, εκτός του άρθρου 35, του ν. 998/1979, καθώς και όποιες άλλες αφορούν θέματα Δασοπροστασίας από τις πυρκαγιές, ασκούνται εφεξής αντίστοιχα από το Διοικητή

της οικείας Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Όπου στις διατάξεις αναφέρεται “Υπουργός Γεωργίας”, “Δασικό Σώμα”, “Δασάρχης”, “Δασικοί Υπάλληλοι”, νοείται αντιστοίχως “Υπουργός Δημόσιας Τάξης”, “Πυροσβεστικό Σώμα”, “Διοικητής Πυροσβεστικής Υπηρεσίας” και “Πυροσβεστικοί υπάλληλοι”

Είναι χαρακτηριστικό ότι, υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών εμπλέκονται εννέα φορείς με κύριο αρμόδιο και υπεύθυνο το Πυροσβεστικό Σώμα , ενώ αρμοδιότητα έχει και η Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας¹.

Η εμπλοκή κάθε φορέα στη διαδικασία:

- **Πρόληψης**, δηλαδή της προετοιμασίας των δασών για την αντιμετώπιση του κινδύνου.
- **Προκαταστολής**, τουτέστιν, στην οργάνωση των μέσων που θα χρησιμοποιήσει η καταστολή.
- **Καταστολής**, δηλαδή, στην κατάσβεση ή περιορισμό των πυρκαγιών.
- **Αποκατάστασης**, ήτοι, της προσπάθειας επαναδημιουργίας των καμένων δασών, φαίνεται στον αντίστοιχο Πίνακα..

Οι φορείς που εμπλέκονται στη διαδικασία αντιμετώπισης των πυρκαγιών και των συνεπειών τους, με την υπαγωγή τους στο αντίστοιχο Υπουργείο είναι :

---

¹ Με το άρθρο 1 του ν. 3013/2002 για την αναβάθμιση της πολιτικής προστασίας και λοιπές διατάξεις ορίζεται ότι: «Η πολιτική προστασία της Χώρας αποβλέπει στην προστασία της ζωής, υγείας και περιουσίας των πολιτών από φυσικές (ταχείας ή βραδείας εξέλιξης), τεχνολογικές (συμπεριλαμβανομένων βιολογικών, χημικών και πυρηνικών συμβάντων) και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών.»

Πίνακας 4.1

Πίνακας Φορέων εμπλεκομένων στις δασικές πυρκαγιές		
α/α	Φορέας	Υπουργείο
1	Δασική Υπηρεσία - Δασαρχεία	Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ. (Γεν. Γραμματεία Περιφέρειας)
2	Γενική Διεύθυνση Δασών	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
3	Πυροσβεστικό Σώμα	Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ., Γεν. Γραμματεία Δημόσιας Τάξης
4	Δήμοι	Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ.,
5	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας	Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ.,
6	Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών	ΥΠΕΧΩΔΕ
7	Ελληνική Αστυνομία	Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ., Γεν. Γραμματεία Δημόσιας Τάξης
8		Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
9		Υπουργείο Εξωτερικών

Η Συνδρομή ανά Εμπλεκόμενο Φορέα, αναλυτικά δίνεται στους Πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 4.2

Δασική Υπηρεσία - Υπουργείο Εσωτερικών Δημ. Δ/σης - Απ/σης (Γενική Γραμματεία κάθε Περιφέρειας)				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες αντιπυρικής προστασίας • Κατασκευή - Συντήρηση οδικού δικτύου • Έργα αντιπυρικής προστασίας • Υποδομή πυροπροστασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Περιπολίες μεικτές • Πληροφορίες σε Π.Υ. • Συμμετοχή στο Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο (ΣΝΟ) 	ΟΧΙ	<ul style="list-style-type: none"> • Αποτόπωση της φωτιάς • Απόφαση Αναδάσωσης • Προστασία από κινδύνους • Έκδοση απαγορευτικών πράξεων 	Εσωτερικών

Πίνακας 4.3

Πυροσβεστικό Σώμα (Υπουργείο Εσωτερικών Δημ. Δ/σης και Απ/σης (Γεν. Γραμματεία Δημόσιας Τάξης)				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
ΟΧΙ	<ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση κανονισμών & διατάξεων • Οργάνωση πυροφυλακίων • Πρόσληψη & κατανομή του εποχικού προσωπικού • Εκπαίδευση προσωπικού & εθελοντών • Προμήθεια και διασπορά μέσων • Έκδοση δελτίου επικινδυνότητας • Μεικτές περιπολίες • Συμμετοχή στο ΣΝΟ 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιχειρησιακός συντονισμός • Καταστολή των πυρκαγιών • Φύλαξη για αναζωπυρώσεις • Έκδοση δελτίου συμβάντων 	ΟΧΙ	Δημόσιας Τάξης

Πίνακας 4.4

Δήμοι – Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
<ul style="list-style-type: none"> • Καθαρισμοί υποβλάστησης • Αντιπυρικά μέτρα με προγραμματικές συμβάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση και εξοπλισμός εθελοντικών ομάδων • Συμμετοχή στο ΣΝΟ 	<ul style="list-style-type: none"> • Μεταφορά νερού με βυτία • Συμμετοχή με εθελοντές 	ΟΧΙ	Εσωτερικών Δ. Δ. Απ.

Πίνακας 4.5

Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας – Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ.				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
ΟΧΙ	<ul style="list-style-type: none"> Έκδοση εγκυκλίων και ενημερωτικών δελτίων Συντονισμός των ΣΝΟ Σύνταξη χάρτη επικινδυνότητας πυρκαγιάς 	<ul style="list-style-type: none"> Κήρυξη περιοχών σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης 	ΟΧΙ	Εσωτερικών Δ. Δ. Απ.,

Πίνακας 4.6

Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών – Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
<ul style="list-style-type: none"> Σύνταξη διαχειριστικών μελετών Σύνταξη κανονισμών λειτουργίας 	ΟΧΙ	ΟΧΙ	<ul style="list-style-type: none"> Υποβοήθηση του έργου της Δασικής Υπηρεσίας 	ΥΠΕΧΩΔΕ

Πίνακας 4.7

Γενική Διεύθυνση Δασών – Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων				
Πρόληψη	Προκ/στολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
<ul style="list-style-type: none"> Σχεδιασμός πρόληψης δασικών πυρκαγιών Έκδοση Εγκυκλίων με οδηγίες προς τις Δασικές υπηρεσίες 	ΟΧΙ	<ul style="list-style-type: none"> Συμμετοχή στο επιχειρησιακό κέντρο Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων 		ΥΠΑΑΤ

Πίνακας 4.8

Ελληνική Αστυνομία – Υπουργείο Εσωτερικών Δ. Δ. Απ. Γενική Γραμματεία Δημόσιας Τάξης				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
• Περιπολίες σε ευαίσθητες περιοχές	ΟΧΙ	• Εκκένωση κατοικημένων περιοχών • Ρύθμιση κίνησης τροχοφόρων	ΟΧΙ	ΥΔΤ

Πίνακας 4.9

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
• Εκκαθάριση πεδίων βολής	• Συμμετοχή σε συντονιστικά όργανα τοπικά και κεντρικά	• Παροχή των αεροπλάνων και των βάσεων • Διάθεση πιλότων και προσωπικού	ΟΧΙ	ΥΕΘΑ

Πίνακας 4.10

Υπουργείο Εξωτερικών				
Πρόληψη	Προκαταστολή	Καταστολή	Αποκατάσταση	Υπουργείο
ΟΧΙ	ΟΧΙ	• Αίτηση αεροπλάνων και Εξωτερικής βοήθειας • Συντονισμός για διακρατικές πυρκαγιές	ΟΧΙ	ΥΠΕΞ

Σημείωση: Ορισμένα από τα στοιχεία των Πινάκων προέρχονται από την έκδοση «Πρόταση για βελτίωση του συστήματος προστασίας των δασών από πυρκαγιές», Μάιος 2008 του WWF – ΕΛΛΑΣ.

Από τα παραπάνω, φαίνεται ότι η Δασοπροστασία είναι ένα αντικείμενο, στο οποίο εμπλέκονται πολλές Υπηρεσίες και φορείς, συχνά με διακριτές αντιπαλότητες, ενώ τα αποτελέσματα της οργάνωσης και της αποτελεσματικότητας είναι χωρίς καμία πρακτική σημασία. Τα Ελληνικά δάση καταστρέφονται, το φυσικό περιβάλλον της Χώρας υποβαθμίζεται, ενώ, σπάνια καταλογίζεται η ευθύνη γι' αυτήν την υποβάθμιση.

4.4 Αντιμετώπιση της Αποκατάστασης των καμένων εκτάσεων

Η αποκατάσταση των καμένων εκτάσεων είναι διαφορετική, όταν πρόκειται για ιδιωτικές αγροτικές εκτάσεις και διαφορετική για τις δημόσιες και ιδιωτικές δασικές εκτάσεις.

Για τις αγροτικές εκτάσεις έχει αρμοδιότητα ο οργανισμός, που ασφαρίζει την αγροτική παραγωγή και είναι ο ΕΛΓΑ. Αυτός καταγράφει τις ζημιές και δίνει τις αποζημιώσεις, που καθορίζονται με Υπουργικές αποφάσεις.

Για τα ιδιωτικά δάση η νομοθεσία (Νόμος 998/79) προβλέπει για την υλοτομία των καμένων και την αναδάσωση να φροντίζει ο δασοκτήμονας. Αν αυτός αρνηθεί, ή δεν εκτελέσει τα προβλεπόμενα από την νομοθεσία, τότε αναλαμβάνει να τα κάνει το δημόσιο και του καταλογίζει τη δαπάνη.

Για τα δημόσια δάση, αρμόδιο και υπεύθυνο να ενεργήσει την υλοτομία, να κατασκευάσει τα αντιδιαβρωτικά έργα και να κάνει την αναδάσωση, εφόσον δεν υπάρξει φυσική αναγέννηση είναι το Δασαρχείο της περιοχής.

Η αποδυνάμωση της Δασικής υπηρεσίας, όμως, έχει επιφέρει μέχρι σήμερα, καταστρεπτικά αποτελέσματα, τόσο στην παραγωγή φυταρίων από τα δασικά φυτώρια, όσο και στην εκτέλεση έργων αναδάσωσης. Στους παρατιθέμενους Πίνακες εμφανίζονται :

Πίνακας 4.11 Η παραγωγή του συνόλου των δασικών φυτωρίων της Χώρας από το 1946 έως το 2007 και η δαπάνη για την παραγωγή τους.

ΕΤΟΣ	Παραχθέντα Δενδρύλλια σε χιλ.	Δαπάνες Δασ. Φυτωρίων (τρ. τιμές)	
		Δρχ	€
1946 - 1950	87.871	9.903.000	29.062
1951 - 1960	304.122	64.453.000	189.150
1961 - 1970	380.281	141.603.000	415.563
1971	40.506	23.136.000	67.897
1972	42.268	26.234.000	76.989
1973	32.718	27.472.000	80.622
1974	26.287	22.277.000	65.376
1975	27.080	30.898.000	90.676
1976	26.909	37.480.000	109.993
1977	27.846	63.088.000	185.145
1978	32.370	71.500.000	209.831
1979	30.650	81.290.000	238.562
1980	24.263	64.455.000	189.156
1981	20.701	82.432.000	241.913
1982	19.356	94.490.000	277.300
1983	13.000	197.861.000	580.663
1984	16.554	231.301.000	678.800
1985	17.487	438.889.000	1.288.009
1986	18.756	260.918.000	765.717
1987	16.500	375.000.000	1.100.514
1988	15.990	454.166.000	1.332.842
1989	17.739	543.531.000	1.595.102
1990	18.000	452.137.000	1.326.888
1991	17.972	662.992.000	1.945.685
1992	18.340	766.480.000	2.249.391
1993	20.187	1.216.030.000	3.568.687
1994	20.892	1.664.468.000	4.884.719
1995	19.109	1.429.881.000	4.196.276
1996	17.000	1.301.555.000	3.819.677
1997	16.000	1.635.699.000	4.800.291
1998	15.100	1.482.251.000	4.349.966
1999	12.948	1.427.552.307	4.189.442

2000	13.200	1.715.464.000	5.034.377
2001	13.200	1.299.034.000	3.812.279
2002	10.818		2.547.000
2003	7.346,5		2.473.230
2004	6.735,3		2.836.698
2005	6.349,0		2.139.184
2006	5.131,9		1.619.540
2007	3.947,3		1.382.235

Πίνακας 4.12 Οι εκτάσεις που αναδασώθηκαν την περίοδο 1941 - 2007 και η αντίστοιχη δαπάνη.

ΕΤΟΣ	Αναδασώσεις σε στρέμματα	Φυτευθέντα Δενδρύλλια σε χιλιάδες	Πραγματοποιηθείσες Δαπάνες (τρ. τιμές)	
			δρχ	€
1941 - 1950	247.061	40.978	12.477.000	36.616
1951 - 1960	543.531	104.055	116.012.000	340.461
1961 - 1970	366.132	103.265	294.752.000	865.010
1971	49.917	14.975	34.178.000	100.302
1972	61.867	18.560	72.520.000	212.825
1973	43.301	12.900	83.590.000	245.312
1974	35.274	4.468	68.725.000	201.687
1975	30.908	7.088	98.319.000	288.537
1976	33.345	6.651	103.953.000	305.071
1977	39.889	6.060	103.763.000	304.514
1978	39.066	6.770	148.463.000	435.695
1979	35.870	5.841	133.206.000	390.920
1980	47.383	6.785	268.845.000	788.980
1981	36.776	5.368	247.698.000	726.920
1982	297.527	5.435	317.348.000	931.322
1983	43.308	5.783	550.783.000	1.616.384
1984	49.971	8.364	964.963.000	2.831.880
1985	56.614	8.353	1.545.537.000	4.535.692
1986	54.801	9.618	1.290.510.000	3.787.263
1987	51.001	9.000	1.383.776.000	4.060.971
1988	44.883	6.425	1.487.897.000	4.366.536
1989	46.508	6.793	1.881.409.000	5.521.376
1990	46.571	6.264	2.114.557.000	6.205.596
1991	41.395	5.002	2.195.071.000	6.441.881
1992	45.918	7.393	2.902.289.000	8.517.356

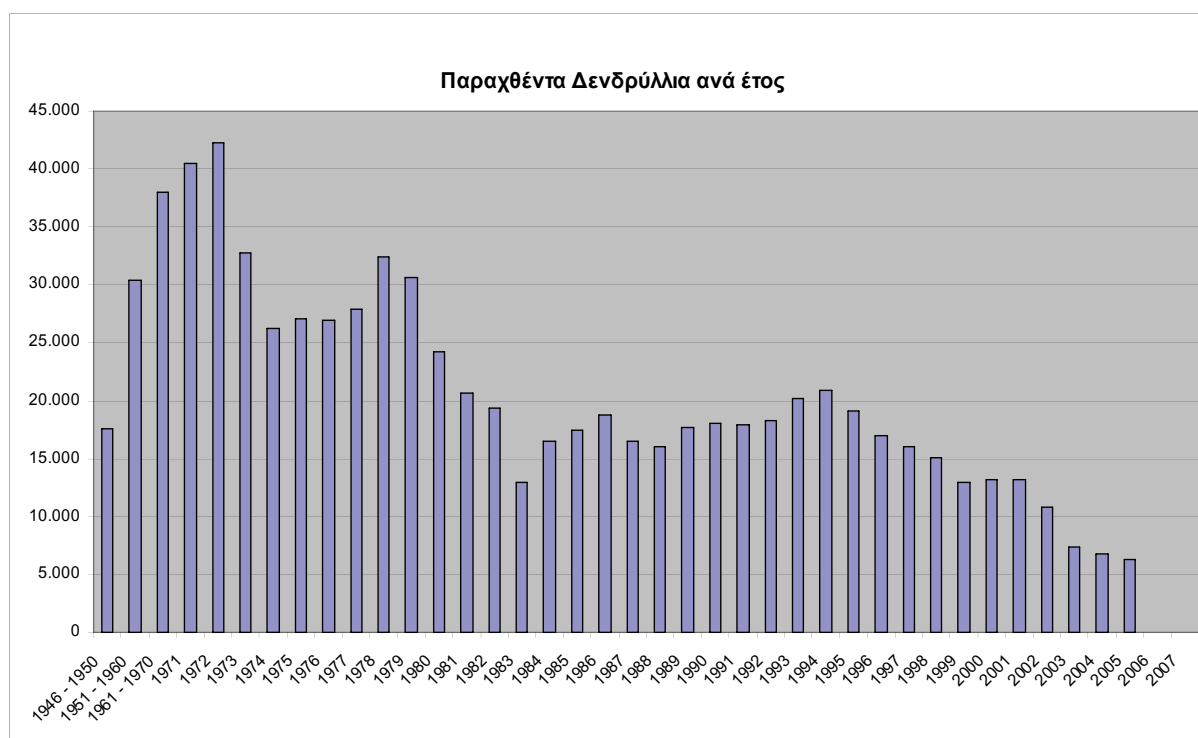
1993	46.534	7.829	2.997.542.000	8.796.895
1994	44.058	7.794	3.119.045.000	9.153.470
1995	33.204	5.597	2.501.797.000	7.342.031
1996	19.631	2.763	2.269.606.000	6.660.619
1997	25.320	3.218	2.532.445.000	7.431.974
1998	18.566	2.596	1.618.078.000	4.748.578
1999	24.544	2.979	1.878.782.866	5.513.669
2000	14.916	2.055	1.380.800.000	4.052.238
2001	18.364	1.569	1.098.000.000	3.222.304
2002	16.894	1.266		2.758.000
2003	11.623	896		2.515.000
2004	8.574	2.511		2.707.000
2005	15.234	1.153		2.076.500
2006	10.735	1.172		3.045.000
2007	10.920	942		1.850.000

Πίνακας 4.13 Οι εκτάσεις που αναδασώθηκαν στο νομό Αττικής την περίοδο 1976 – 2007 και η αντίστοιχη δαπάνη.

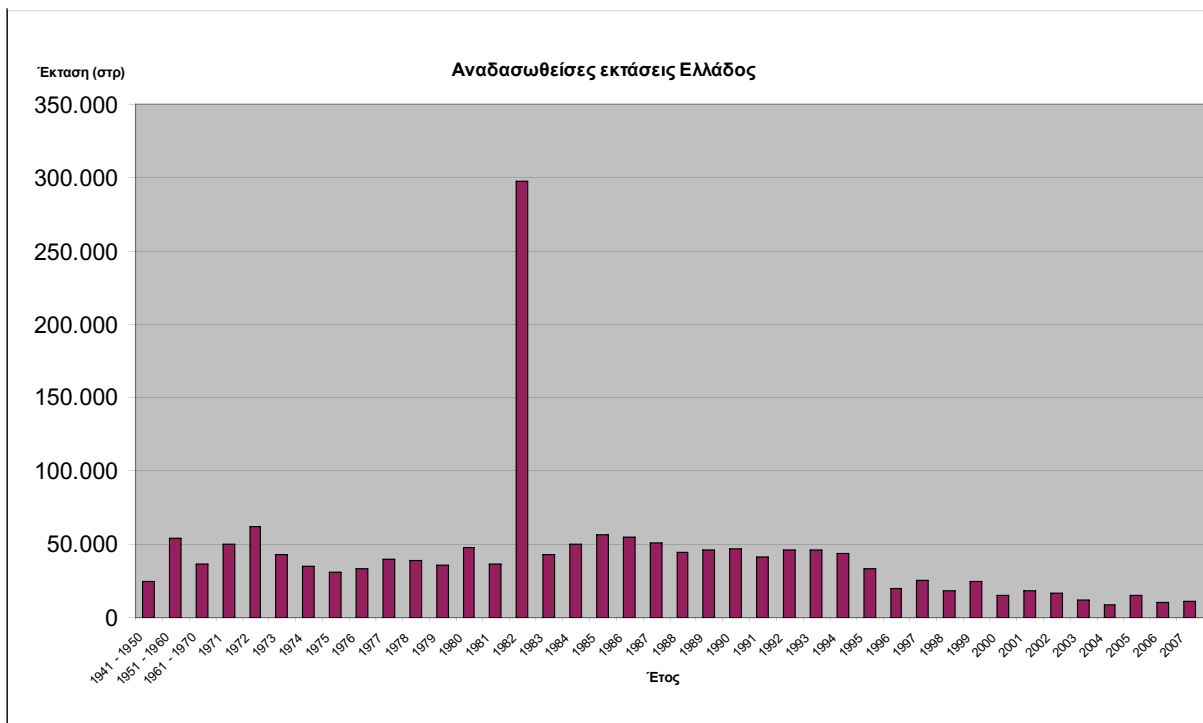
ΕΤΟΣ	Αναδασωθείσα έκταση στρέμμ.	Φυτευθέντα Δενδρόλλια αριθ.	Δαπάνη Τρέχουσες τιμές
1976 - 1982	54.811	3.154.480	44.157
1983	3.207	252.000	360.000
1984	3.826	248.670	289.978
1985	3.614	253.000	467.997
1986	4.801	251.000	214.517
1987	2.501	210.000	197.112
1988	1.895	138.000	253.769
1989	2.458	171.980	361.348
1990	3.167	222.000	452.496
1991	3.336	233.523	421.682
1992	6.070	377.500	453.468
1993	6.650	339.500	291.700
1994	3.000	140.893	486.009
1995	2.157	166.231	837.754
1996	2.100	136.328	941.523
1997	4.730	248.800	812.862
1998	3.483	158.800	202.878
1999	2.234	177.570	308.703
2000	1.575	12.600	253.031
2001	1.523	121.800	31.332

2002	2.533	175.664	645.668
2003	1.637	116.000	612.000
2004	370	25.200	541.000
2005	950	54.250	176.000
2006	3.220	212.000	380.000
2007	2.177	140.700	609.000
ΣΥΝΟΛΟ	128.025	7.738.489	10.645.984

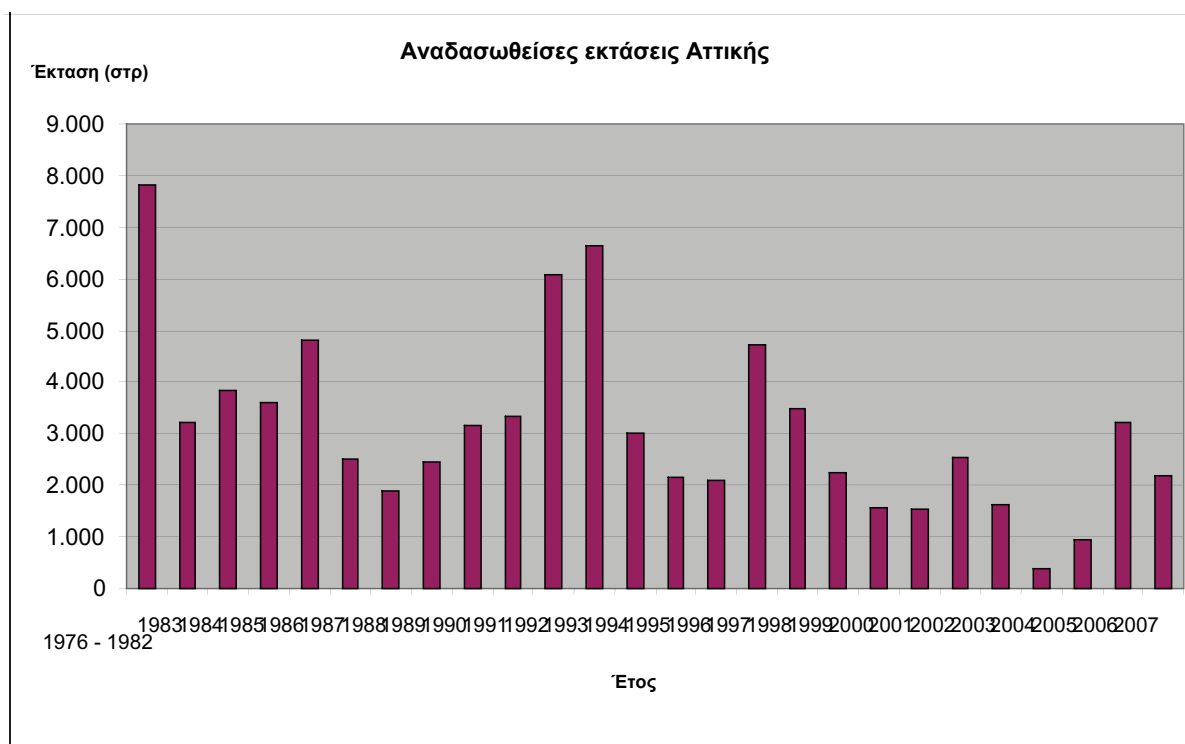
- Διαγράμματα, με την εξέλιξη των μεγεθών αποκατάστασης (αναδασωθείσών εκτάσεων) και παραγωγής φυτάρων από τα δασικά φυτώρια.

- * Για την επταετία 1946-1950 και για τις δεκαετίες 1951-1960 και 1961-1970 χρησιμοποιήθηκαν Μέσοι Όροι

* Για τις δεκαετίες 1941-1950, 1951-1960, 1961-1970 χρησιμοποιήθηκαν Μέσοι Όροι

* Για την επταετία 1976-1980 χρησιμοποιήθηκε ο Μέσος Όρος των ετών.

Από τα παραπάνω στοιχεία, προκύπτει η απαξίωση δασικών φυτωρίων, τα οποία συνεχώς κλείνουν, μειώνεται η παραγωγή τους και οδηγούνται σε μααρασμό, ενώ οι καμένες εκτάσεις έχουν αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό ιδίως μετά το 1998.

Οι εκτάσεις που αναδασώνονται μειώνονται κάθε χρόνο, μελέτες αναδάσωσης δεν γίνονται ή γίνονται εντελώς τυπικά, ενώ τα χρήματα του Ταμείου δασών δεν είναι γνωστό αν αποδίδονται, τελικά, στη δασοπονία.

5. Η ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Στο πλαίσιο της δράσης της Ομάδας Εργασίας, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις και περιοδείες των μελών της, στις πληγείσες περιοχές και επαφές με τους τοπικούς φορείς κατά τις οποίες διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

5.1 Το μέγεθος της καταστροφής σε αριθμούς

Η εικόνα, σε σχέση με τις απώλειες στις πληγείσες περιοχές, ήταν τραγική, καθώς εκτός από τις δεκάδες ανθρώπινες ζωές, από τις πυρκαγιές επλήγησαν 502 Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία αποτελούν το 35% της συνολικής έκτασης και το 37% του συνολικού πληθυσμού των επτά (7) νομών που επλήγησαν. Αποτεφρώθηκαν 2.700.000 στρέμματα εκ των οποίων τα δάση και οι δασικές εκτάσεις ανέρχονται στα 1.472.300 στρέμματα. Οι εκτάσεις που κινδυνεύουν από τη διάβρωση, εξ αιτίας των πυρκαγιών, ανέρχονται σε 2.230.399 στρ., ενώ κάηκε το 22,3% των προστατευόμενων περιοχών Natura (301.000στρεμμ.). Στο 55% εκτοξεύθηκε το ποσοστό των πυρκαγιών στη Χώρα το 2007, σε σχέση με το σύνολο στην Ευρώπη.

Ειδικότερα, στο, νομό Αρκαδίας, επλήγησαν 15 Δήμοι και αντιστοίχως 87 Δημοτικά διαμερίσματα. Η έκταση που έχει καεί είναι 1.169.000 στρέμματα, έναντι 4.411.321 στρεμμάτων της συνολικής έκτασης του νομού, ήτοι ποσοστό 26%. Οι καλλιέργειες που καταστράφηκαν ήταν ελιές, αμπέλια, συκιές, ακροδρυές και λοιπές. Το ποσοστό του καταστραφέντος κτηνοτροφικού κεφαλαίου σε αιγοπρόβατα ήταν της τάξης του 1%. Σ' ό,τι αφορά στα δάση επί 2.449.580 στρεμμάτων στο σύνολο του νομού κάηκαν 502.000 στρέμματα ήτοι ποσοστό 20,5%.

Στο νομό Αχαΐας, επλήγησαν 13 Δήμοι και 41 Δημοτικά διαμερίσματα. Καταστράφηκαν καλλιέργειες ελιάς, αμπέλου, σταφίδας, ακροδρυών και άλλες, ενώ οι απώλειες

σε κτηνοτροφικό κεφάλαιο ήταν 0,4% σε βοοειδή και αιγοπρόβατα. Κάηκε το 7,8% των δασών του νομού, ήτοι 135.000 στρέμματα επί συνόλου 1.721.600 στρεμμάτων.

Στον νομό Λακωνίας, επλήγησαν 15 Δήμοι και 62 Δημοτικά διαμερίσματα. Η καείσα έκταση αγγίζει το ποσοστό του 39,2% , ήτοι 1.425.700 στρέμματα, έναντι 3.636.990 της συνολικής έκτασης του νομού. Κάηκαν ελιές και λοιπές καλλιέργειες, ενώ στο κτηνοτροφικό κεφάλαιο οι απώλειες ανέρχονται στο 0,6% των αιγοπροβάτων και στο 5,6% των βοοειδών. Κάηκε ακόμη το 9,7% των δασών του νομού, ήτοι 170.000 στρέμματα επί 1.750.420 του συνόλου.

Στον νομό Μεσσηνίας, επλήγησαν 24 Δήμοι και 91 Δημοτικά διαμερίσματα. Κάηκαν ελιές, αμπέλια, συκιές, ακροδρύες, λοιπές καλλιέργειες, ενώ στο κτηνοτροφικό κεφάλαιο καταστράφηκε το 2% των αιγοπροβάτων και το 1,2% των βοοειδών. Κάηκε το 18,1% των δασών του νομού, ήτοι 201.500 στρέμματα δάσους, έναντι 1.115.200 στρεμμάτων του συνόλου.

Στον νομό Κορινθίας, επλήγησαν 10 Δήμοι και 23 Δημοτικά διαμερίσματα. Η καείσα έκταση αντιστοιχεί στο 27,5% του συνόλου, ήτοι 620.200 στρέμματα, έναντι 2.288.000 στρεμμάτων της έκτασης του νομού. Κάηκαν ελιές, καλλιέργειες αμπέλου, σταφίδας και άλλες. Καταστράφηκε το 0,2% του κτηνοτροφικού κεφαλαίου σε αιγοπρόβατα. Κάηκαν, επίσης, 30.000 στρέμματα δάσους, επί συνόλου 1.256.470 στρεμμάτων, σε επίπεδο νομού, ήτοι ποσοστό 2,4%.

Στον νομό Ηλείας, επλήγησαν 19 Δήμοι και 169 Δημοτικά διαμερίσματα. Η καείσα έκταση αντιστοιχεί στο 76% του νομού, δηλαδή, 1.994.000 στρέμματα, επί συνόλου 2.623.684 στρεμμάτων. Κάηκαν ελιές, αμπέλια, καλλιέργειες\ες σταφίδας, ακροδρύες και λοιπές καλλιέργειες. Καταστράφηκε, επίσης, το 4,4% του κτηνοτροφικού κεφαλαίου σε αιγοπρόβατα και το 9,3% σε βοοειδή. Κάηκε, ακόμη, το 38,9% των δασών του νομού, ήτοι ένμταση 352.800 στρεμμάτων.

Στο νομό Ευβοίας, επλήγησαν 9 Δήμοι και 14 Δημοτικά διαμερίσματα. Τη μεγαλύτερη καταστροφή υπέστησαν οι ελαιώνες, αλλά ζημιές υπέστησαν εξ ίσου καλλιέρ-

γειες της αμπέλου, και δενδρώδεις καλλιέργειες. Το κτηνοτροφικό κεφάλαιο επλήγη σε ποσοστό 0,56%, ενώ καταστράφηκαν και 924 μελίσσια.

Σχεδόν όλα τα στοιχεία που αφορούν στα μεγέθη της καταστροφής είναι από τη Μελέτη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο «Μελέτη αποκατάστασης και Ανάπτυξης του Αγροτικού Τομέα - των Δασών και της Προστασίας του περιβάλλοντος στις πυρόπληκτες περιοχές».

Στο Παράρτημα V δίδονται περισσότερα στοιχεία από τη μελέτη αυτή, όπως: Αναλυτικά οι απώλειες ανά Νομό σε Πίνακες ή Διαγράμματα.

Παρουσιάζονται πίνακες των Δημοτικών διαμερισμάτων που επλήγησαν από τη φωτιά, πίνακες της έκτασης, που έχει καεί, ανά Νομό, οι καλλιέργειες, το κτηνοτροφικό κεφάλαιο και τα δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν, καθώς και χάρτες των Δημοτικών Διαμερισμάτων, που υπέστησαν τη μεγαλύτερη ή λιγότερο μεγάλη καταστροφή.

Καταγράφονται, ακόμη, οι καμένες προστατευόμενες περιοχές.

5.2 Το πρώτο στάδιο της κάλυψης των άμεσων αναγκών, μετά τα μέτρα των πρώτων ημερών

Υπάρχει, κατά γενική ομολογία, επί μακρόν στασιμότητα. Έτσι διαπιστώνονται προβλήματα.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΖΗΜΙΩΝ ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΝΟΜΩΝ

Πίνακας 5.1

		ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ		ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ / ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ / ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ		ΣΤΑΥΛΟΙ / ΑΠΟΘΗΚΕΣ / κλπ ΧΡΗΣΕΙΣ	
A/A	ΝΟΜΟΙ	ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΜΕΡΙΚΗ	ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡ.	ΜΕΡΙΚΗ	ΟΛΟΣΧΕΡΗΣ	ΜΕΡΙΚΗ
1	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	185	110	6	3	157	171
2	ΕΥΒΟΙΑΣ	31	245	0	2	29	95
3	ΗΛΕΙΑΣ	524	238	30	12	498	233
4	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	3	0	1	0	10	5
5	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	8	33	0	0	90	32
6	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	95	40	4	2	33	8
7	ΑΙΤΩΛΟ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	1	2	0	0	0	0
8	ΑΤΤΙΚΗΣ (Δήμος Παπάγου)	0	4	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		847	672	41	19	817	544

Πηγή: ΥΠΕΧΩΔΕ

- α) Στην αποκατάσταση των οικισμών (έλεγχοι, άδειες, τίτλοι ιδιοκτησίας κ.ά. για εγκυρότητα της χρηματοδότησης και την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης).
- β) Στην αντιδιαβρωτική προστασία, επιτυχή, ίσως, τα έργα των πρώτων ημερών, αλλά στοιχειώδη και ανεπαρκή, ακόμη, και για το άμεσο μέλλον, σε σχέση και με την ελλειπέστατη στελέχωση των δασικών υπηρεσιών.

- γ) Στην αντιπλημμυρική προστασία των περιοχών (έλλειψη προγραμματισμού, μελετών και, κυρίως, χρηματοδότησης).
- δ) Στην τεχνητή αναδάσωση, που απαιτείται σε σημαντικές δασικές εκτάσεις, και στην αναγκαία προετοιμασία γι' αυτό (φυτευτικό υλικό, ειδικοί επιστήμονες).
- ε) Στην αποκατάσταση των δικτύων και λοιπών υποδομών , χαρακτηριστική ήταν η διαπίστωση των Δημάρχων ότι (παρατηρείται στασιμότητα σε όλα τα επίπεδα - προγραμματισμός , μελέτες, χρηματοδότηση - που αφορούν τις υποδομές).
- στ) Στον σχεδιασμό προστασίας των περιοχών, που δεν έχουν καεί και στην ένταξη των πολιτών στον σχεδιασμό και την επιχείρηση πυροπροστασίας αυτών των περιοχών.
- ζ) Στην αποκατάσταση των καλλιεργειών και στην έγκαιρη εισαγωγή καινοτόμων αγροτικών δραστηριοτήτων, όπως και την παράταση των αναπτυξιακών κινήτρων με απώτερο σκοπό τη συγκράτηση του πληθυσμού.

Τα σημαντικότερα προβλήματα και ανάγκες που καταγράφηκαν κυρίως για τις περιοχές της Πελοποννήσου ομαδοποιούνται σε:

α) Περιβαλλοντικά, όπως :

- Καταστροφή των φυσικών οικοσυστημάτων και, ιδιαίτερα, των δασικών και των προστατευμένων περιοχών.
- Διάβρωση των εδαφών.
- Υποβάθμιση της ποιότητας και ποσότητας των υδατικών πόρων.
- Η Αναζωογόνηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και, κυρίως, του δασικού πλούτου.

β) Υποδομές και οικιστικό περιβάλλον όπως :

- Ανάγκη αποκατάστασης ενίσχυσης και επέκτασης των δικτύων των υποδομών (οδικό, ύδρευσης-αποχέτευσης, ενέργειας).
- Ανασυγκρότηση του οικιστικού περιβάλλοντος (πεδινές, παραλιακές, ορεινές και ημιορεινές περιοχές).
- Κατευθύνσεις για τις χωροταξικές και αναπτυξιακές πολιτικές.

γ) **Κοινωνικά και αγροτική παραγωγή** όπως :

- η ανάγκη στήριξης της απασχόλησης του αγροτικού πληθυσμού και
- η αποκατάσταση του παραγωγικού ιστού,
- η Αποκατάσταση της αγροτικής γης και των καλλιεργειών και η δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα.

Ειδικότερα για τον Δρυμό της Πάρνηθας, εκτός των παραπάνω γενικών αναγκών, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

Η Πάρνηθα κηρύχθηκε Εθνικός δρυμός το 1961. Δυστυχώς, όμως, η φωτιά που έκαψε το βουνό τον Ιούνιο του 2007, έδειξε ότι δεν υπάρχει κανένας σχεδιασμός για την προστασία του, δεν υπάρχει επαφή Δασικής και Πυροσβεστικής, και το σπουδαιότερο, κανείς δεν είναι υπεύθυνος για αυτή την καταστροφή. Μέχρι σήμερα, δεν έχει γίνει τίποτα το σημαντικό, που να αλλάζει την κατάσταση της προστασίας του. Όπως στην υπόλοιπη Ελλάδα, υπάρχει μια συγκεχυμένη κατάσταση, το ίδιο ισχύει και για την Πάρνηθα, αφού δεν καταρτίστηκε κανένα σχέδιο Διαχείρισης μετά την πυρκαγιά, υπάρχουν πολλές αλληλοεπικαλύψεις και έγιναν, το τελευταίο διάστημα, ορισμένες άστοχες επιλογές, κυρίως στο θέμα των φυτεύσεων. Το Διαχειριστικό Σχέδιο, που έληξε το 2007, πρέπει να ανανεωθεί από το Δασαρχείο, το οποίο έμεινε χωρίς σημαντική ενίσχυση.

5.3 Τα Χρηματοδοτικά μέσα

Η χρηματοδότηση προήλθε, κυρίως, από τα παρακάτω 3 Ταμεία και Προγράμματα:

5.3.1 Το «Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών»

Ερωτηματικά και αγωνία διατυπώθηκαν από όλους τους φορείς για το μείζον θέμα της χρηματοδότησης, όπως, κατά κύριο λόγο, για το πώς λειτουργεί το Ειδικό αυτό Ταμείο και πότε θα διατεθούν χρήματα για την αποκατάσταση, διότι ελάχιστα χρήματα είχαν δοθεί, τουλάχιστον, μέχρι το πρώτο οκτάμηνο, ακόμη και για την αποκατάσταση οικισμών.

Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο αυτό οκτάμηνο, από το σύνολο των σημαντικού ύψους δωρεών, μόλις περί τα 10 εκατ. ευρώ είχαν δοθεί για ανακατασκευή ή επισκευή κατοικιών. Ποσό 4 εκατ. δόθηκε ως ενίσχυση για την προμήθεια ζωοτροφών, 2,7 εκατ. δόθηκαν για αντιδιαβρωτικά έργα στην Αρχαία Ολυμπία και επιπλέον 150.000 για την προετοιμασία του χώρου για τη τελετή αφής της Ολυμπιακής φλόγας. Κατόπιν επιθυμίας των δωρητών, έχουν, επίσης, δοθεί 2 εκατ. για αποκατάσταση των ζημιών του Δήμου Γόρτυνος και άλλες 79.000 για την ανάπλαση της πλατείας Παλαιοβαρβάσaiνας. Επίσης, είχαν υποβληθεί λιγότερες από 500 αιτήσεις για ανακατασκευή οικιών και στο σύνολο των κτιρίων (συνολικά 4.000), εκ των οποίων τα μισά κατοικίες) το ποσοστό εγκρίσεων φθάνει το 6%. Πάντως, τα διαθέσιμα κεφάλαια, περί τα 150.000.000 ευρώ, πρέπει να κατευθυνθούν προγραμματικά σε όλους τους τομείς των αναγκών και σε καμία περίπτωση δεν φθάνουν και δεν θα πρέπει να υποκαταστήσουν τα δημόσια οικονομικά ή το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων.

5.3.2 Το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε.

Καθυστερήσε η έγκριση από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε των κονδυλίων που αναλογούν για τέτοιας έκτασης καταστροφές, ενώ από τα 160 εκατ. ευρώ που ζητούσε η Ελληνική Κυβέρνηση εγκρίθηκαν τελικά σχεδόν τα μισά.

Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τελικά τη χορήγηση, από το Ταμείο Αλληλεγγύης στην Ελλάδα, ενίσχυσης συνολικού ύψους 89,7 εκατ. ευρώ για την αντιστάθμιση μέρους των ζημιών που προκλήθηκαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές. Σύμφωνα με την πρόταση που υποβλήθηκε στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο), η χρηματοδότηση θα διατεθεί αμέσως μόλις δώσει την έγκρισή της η εν λόγω αρχή. Η επιχορήγηση θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη των δαπανών που προκλήθηκαν από τα μέτρα έκτακτης ανάγκης, όπως υπηρεσίες διάσωσης, παροχή προσωρινής στέγης, καθαρισμός των πυρόπληκτων περιοχών και αποκατάσταση της λειτουργίας των βασικών υποδομών.

5.3.3 Εναπομείναντα προγράμματα Γ' ΚΠΣ, ΕΠΠΕΡ 2000-2006(+2), ανασχεδιασμός ΕΣΠΑ 2007-2013 κ.ά.

Πρόκειται για τα εναπομείναντα προγράμματα του Γ' ΚΠΣ, ΕΠΠΕΡ 2000-2006 (+2), τον ανασχεδιασμό του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 και γενικά την αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών μέσων που χρειάζεται να διατεθούν και συνδέονται με τις πυρόπληκτες περιοχές.

Η μεγάλη έκταση και το μεγάλο μέγεθος των περιοχών που έχουν επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές απαιτούν τη μέγιστη αξιοποίηση των εναπομεινάντων πόρων του Γ' ΚΠΣ, τον ανασχεδιασμό του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της 4ης Προγραμματικής Περιόδου, αλλά και του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

Βέβαια, η κύρια αγωνία όλων μας είναι ότι επί της ουσίας δεν είχαν συνταχθεί στον πρώτο χρόνο, τουλάχιστον, έγκριτα και βιώσιμα προγράμματα από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, για την αξιοποίηση αυτών των προγραμμάτων.

Ελανερχόμενη η Επιτροπή στο θέμα έχει να επισημάνει ότι :

Τελικά μετά από μεγάλη καθυστέρηση, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών έδωσε σε δημόσια διαβούλευση τον Νοέμβριο του 2008 σχετικό πρόγραμμα με τίτλο «Ειδικό Πλαίσιο Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης των περιοχών της χώρας που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007», www.mnec.gr με τα προτεινόμενα έργα και δράσεις και τις σχετικές πηγές χρηματοδότησης.

Δεν κατέστη όμως δυνατή - παρά τη σχετική επιστολή της Επιτροπής - η ενημέρωση αυτής απ' την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου όσον αφορά τα ειδικότερα θέματα του Προγράμματος, καθώς και τον τρόπο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής αυτού.

6. ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΕΚΑΜΗΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

6.1 Συνέντευξη τύπου του Παρατηρητηρίου κατά την ημέρα των εκδηλώσεων «ενάντια στην κλιματική αλλαγή»

Κατά τη συνέντευξη που παρατέθηκε, συνδέθηκε η όλη προσπάθεια με τον αγώνα που πρέπει να δοθεί από όλους στη Χώρα, για την πλήρη προστασία των δασικών μας οικοσυστημάτων και την αναζωογόνηση αυτών που έχουν πληγεί από τις καταστροφικές πυρκαγιές.

(Βλέπε Δελτίο Τύπου στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι)

6.2 Επίσκεψη Κλιμακίου του Παρατηρητηρίου στις Πυρόπληκτες Περιοχές – Διαπιστώσεις

Στις 22 Φεβρουαρίου 2008, κλιμάκιο, αποτελούμενο από μέλη της Επιτροπής του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών (και της Ομάδας Εργασίας), επισκέφτηκε τις πληγείσες από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού περιοχές του Ν. Αρκαδίας και συνομίλησε με τους Δημάρχους των περιοχών αυτών. Την περιοδεία οργάνωσε η Πρόεδρος του Περιφερειακού τμήματος Πελοποννήσου του ΤΕΕ και μέλος της επιτροπής του Παρατηρητηρίου Χαρ. Τσιώλη. Στο τέλος της περιοδείας, ακολούθησε σύσκεψη, με εκπροσώπους των τοπικών φορέων, όπως : Περιφέρεια, Νομαρχία, Δ/νσεις Τεχνικών Υπηρεσιών και Δασών, Οικονομικό Επιμελητήριο, Οικολογικές Οργανώσεις κλπ. Από την περιοδεία, τις επαφές με τους Δημάρχους και με τους φορείς στη σύσκεψη, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω:

1. Επιβεβαιώνεται για μία ακόμη φορά ότι το θεσμικό πλαίσιο της Χώρας για την πρόληψη και την αντιμετώπιση καταστροφών έχει σημαντικά κενά και παραλείψεις,

όπως και η οργανωτική δομή και η διασύνδεση της Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης για να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο. Οι τοπικοί φορείς τόνισαν τις μεγάλες αδυναμίες του συστήματος πρόληψης και δασοπυρόσβεσης και επικαλέστηκαν το ομόφωνο πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής, ως ένα βιώσιμο μοντέλο που πρέπει, μετά από την επικαιροποίησή του, να αξιοποιηθεί από την πολιτεία, προκειμένου να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

2. Όσον αφορά στο πρώτο στάδιο της κάλυψης των άμεσων αναγκών, μετά τα μέτρα των πρώτων ημερών, υπάρχει κατά γενική ομολογία στασιμότητα.

Έτσι διαπιστώνονται προβλήματα :

- α) Στην αποκατάσταση των οικισμών (έλεγχοι, άδειες, τίτλοι ιδιοκτησίας κ.ά. για εγκυρότητα της χρηματοδότησης και την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης).
- β) Στην αντιδιαβρωτική προστασία, επιτυχή, ίσως, τα έργα των πρώτων ημερών, αλλά στοιχειώδη και ανεπαρκή ακόμη και για το άμεσο μέλλον, σε σχέση και με την ελλιπέστατη στελέχωση των δασικών υπηρεσιών.
- γ) Στην αντιπλημμυρική προστασία των περιοχών (έλλειψη προγραμματισμού, μελετών και κυρίως χρηματοδότησης).
- δ) Στην τεχνητή αναδάσωση, που απαιτείται σε σημαντικές δασικές εκτάσεις, και στην αναγκαία προετοιμασία γι' αυτό (φυτευτικό υλικό, ειδικοί επιστήμονες κ.ά).
- ε) Στην αποκατάσταση των δικτύων και λοιπών υποδομών, χαρακτηριστική ήταν η διαπίστωση των Δημάρχων ότι «παρατηρείται στασιμότητα σε όλα τα επίπεδα - προγραμματισμός, μελέτες, χρηματοδότηση - που αφορούν τις υποδομές».
- στ) Στον σχεδιασμό προστασίας των περιοχών, που δεν έχουν καεί και στην ένταξη των πολιτών στον σχεδιασμό και την επιχείρηση πυροπροστασίας αυτών των περιοχών.
- ζ) Στην αποκατάσταση των καλλιεργειών και στην έγκαιρη εισαγωγή καινοτόμων αγροτικών δραστηριοτήτων, όπως και την παράταση των αναπτυξιακών κινήτρων με απώτερο σκοπό την συγκράτηση του πληθυσμού.

η) Πολύ θετικό κρίνεται το ότι, όπως δήλωσε ο περιφερειακός διοικητής Δασών, ολοκληρώθηκε η κήρυξη των αναδασωτέων εκτάσεων. Πρέπει, να αρχίσει, αμέσως, η ορθή διαδικασία σύνταξης των δασικών χαρτών!

3. Έντονος ήταν ο προβληματισμός σε όλους, για την ανυπαρξία ενός συνεκτικού σχεδίου ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, που θα δώσει έμφαση στην αποκατάσταση των περιοχών, την παραπέρα ανάπτυξή τους και στη δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, όπως και ενός δημόσιου φορέα σχεδιασμού και παρακολούθησης της υλοποίησης των έργων και δράσεων από τις συναρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Ενός φορέα, με αποκεντρωμένη δομή και λειτουργία στις Περιφέρειες, οι οποίες έχουν το πρόβλημα. Χαρακτηριστική είναι η γενική τους πρόταση (παρόμοια με αυτή του Παρατηρητηρίου) ότι: *«δεν είναι δυνατόν να καλείται η τοπική κοινωνία μόνη της να διαχειριστεί μία πρωτόγνωρη κατάσταση, αλλά επιβάλλεται συντεταγμένα η πολιτεία με τους φορείς της και την τοπική κοινωνία να σχεδιάσει και υλοποιήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης».*

4. Τέλος, ερωτηματικά και αγωνία διατυπώνονται από όλους τους φορείς για το μείζον θέμα της χρηματοδότησης, όπως :

α) Για το πώς λειτουργεί το Ταμείο Εθνικού Φορέα Εκτάκτων Αναγκών και με ποια κριτήρια και πότε θα διατεθούν χρήματα για την αποκατάσταση (ελάχιστα χρήματα έχουν δοθεί μέχρι σήμερα και μόνο για την αποκατάσταση οικισμών).

β) Για την έγκριση της παράτασης προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, που συνδέονται με τις πυρόπληκτες περιοχές. Θέμα, που μεταξύ των άλλων αποτέλεσε αντικείμενο της προχθεσινής σύσκεψης με την αρμόδια επίτροπο Ντ. Χούμπνερ στη Θεσσαλονίκη. Βέβαια, η κύρια αγωνία όλων μας είναι ότι, επί της ουσίας, δεν έχουν συνταχθεί ακόμη έγκριτα και βιώσιμα προγράμματα, από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, για τις πυρόπληκτες περιοχές.

γ) Γιατί καρκινοβατεί η έγκριση από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε των κονδυλίων, που αναλογούν για τέτοιας έκτασης καταστροφές.

Οι απαντήσεις γι' αυτό τόσο του κ. Δήμα, όσο και της κας Χούμπινερ εξακολουθούν να είναι πολύ αόριστες.

6.3 Παρέμβαση για την ανάγκη ορθής εκπόνησης των δασικών χαρτών

Απ' το 2001, εκκρεμεί η εκπλήρωση της Συνταγματικής υποχρέωσης της πολιτείας, όπως αυτή καθορίζεται απ' το άρθρο 24, για σύνταξη Εθνικού Δασολογίου, με απαραίτητη προϋπόθεση την εκπόνηση δασικών χαρτών. Εξίσου βασική προϋπόθεση για τον σωστό αναπτυξιακό σχεδιασμό των περιοχών, που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές, στη βάση της αρχής της αειφορίας, αποτελούν οι δασικοί χάρτες. Κατά την κρίση, τόσο των καθ' ύλην αρμοδίων υπηρεσιών, όσο και των εμπλεκόμενων με το αντικείμενο φορέων (ΓΕΩΤΕΕ, ΤΕΕ, Σύλλογοι Δασολόγων) και των ειδικών επιστημόνων το πρώτο στοιχείο που είναι αναγκαίο για τον επανασχεδιασμό σε ορθολογική βάση των περιοχών, που επλήγησαν απ' τις πυρκαγιές, είναι οι δασικοί χάρτες. Αυτοί, δεν μπορούν να υποκατασταθούν, σε καμία περίπτωση, από την πρόχειρη και αποκομμένη απ' το πεδίο, εργασία της «Οριοθέτησης των δασών», που φαίνεται να έχει δρομολογηθεί από την «Κτηματολόγιο Α.Ε.». Είναι εξαιρετικά δυσάρεστο για όλους μας και μας κάνει να ανησυχούμε, βαθύτατα, για το μέλλον των δασών στη χώρα μας, η ακύρωση του προγράμματος για τη σύνταξη των Δασικών Χαρτών.

Πιστεύουμε ότι πρέπει, αμέσως, να ξεκινήσει η διαδικασία σύνταξης Δασικών Χαρτών, αρχής γενομένης από τις πληγείσες απ' τις πυρκαγιές περιοχές και, στη συνέχεια, να επεκταθεί σε ολόκληρη τη Χώρα. Με τη διαδικασία αυτή, η χώρα μας θα αποκτήσει, επιτέλους, ένα σημαντικό εργαλείο για την καταγραφή και προστασία του δασικού πλούτου, για την αποφυγή επιβουλών στις καμένες περιοχές, όπως και για την ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού, με σεβασμό στο περιβάλλον.

6.4 Συναντήσεις με την Κεντρική Διοίκηση (Υπουργεία) και αρμόδιους φορείς

Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις των μελών της Επιτροπής (και της ομάδας εργασίας) στα:

- **Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης**, με τον Υπουργό, τον Υφυπουργό και τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα.
- **ΥΠΕΧΩΔΕ**, με τον Υφυπουργό και τον Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Περιβάλλοντος και με τον Γενικό Γραμματέα Δημ.Εργων.
- **Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών**, με τον Πρόεδρο αυτού κ. Π. Μολυβιάτη.

6.5 Ανοιχτή σύσκεψη - Συζήτηση

Στις 29 Μαΐου 2008, οργανώθηκε, από το ΤΕΕ, ανοιχτή σύσκεψη με θέμα την «Επίσπευση και συντονισμό της αποκατάστασης και ανασυγκρότησης των πυροπλήκτων περιοχών» .

Σκοπός της σύσκεψης ήταν να καταγραφεί ότι έγινε ήδη, αλλά, κυρίως, τι πρέπει να γίνει απ' εδώ και πέρα. Υποστηρίχθηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός φορέα που θα εποπτεύεται από ένα Υπουργείο με έναν επικεφαλής, που θα έχει σημαντικές θεσμικές αρμοδιότητες, επαρκή στελέχωση με καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό και σύγχρονα μέσα και εξοπλισμό, που θα μπορεί να εγγυηθεί την αποτελεσματική λειτουργία και εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αντιπυρικής και περιβαλλοντικής προστασίας.

Βασικά προαπαιτούμενα, όπως συμφώνησαν οι περισσότεροι εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης και φορέων που έλαβαν μέρος στη συνάντηση, είναι η πολιτική βούληση και η θεσμική θωράκιση, με τη χρήση των απαραίτητων εργαλείων, όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός, οι δασικοί χάρτες, το δασολόγιο και το εθνικό κτηματολόγιο. Μεταξύ άλλων, τονίστηκε ότι η ανατροπή διατάξεων και πρακτικών, που επιβραβεύουν ή ενθαρρύνουν καταπατητές, προάγουν το έλλειμμα περιβαλλοντικής συνείδησης.

Πρόσκληση

Επίτευξη και συντονισμός της αποκατάστασης και ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών

Τετάρτη 28 Μαΐου 2008

Οργανωτική Επιτροπή

Γιάννης Αλαβάνος	Πρόεδρος ΤΕΕ
Χρήστος Σπυρίδης	Β' Αντιπρόεδρος Δ.Ε. ΤΕΕ
Θεόδωρος Δραγκιώτης	Μέλος Δ.Ε. ΤΕΕ
Ασημίνα Ξηροτύρη	Δρ. Π.Μ., Συντονίστρια του Παρατηρητηρίου
Ολυμπία Βαγγελιάτου	Π.Μ., Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Ειδικότητας Πολιτικών Μηχανικών του ΤΕΕ
Χριστίνα Θεοχάρη	Δρ Π.Μ., Επιμελήτρια της Μ.Ε. Θεμάτων Περιβάλλοντος και Αεφόρου Ανάπτυξης του ΤΕΕ
Ιωάννα Κουφάκη	Δικηγόρος, Μέλος ΔΣΑ
Ηλίας Αποστολίδης	Δασολόγος, Μέλος ΓΕΩΤΕΕ
Ηλίας Μπεριάτος	Καθ. Χωροταξικού και Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Κατερίνα Τοράκη	Χ.Μ., Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Επιστημονικής & Αναπτυξιακής Δραστηριότητας του ΤΕΕ
Αγγελική Πελέκη	Οικονομολόγος, συνεργάτης της Διεύθυνσης Επιστημονικής & Αναπτυξιακής Δραστηριότητας του ΤΕΕ

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΥΡΟΠΛΗΚΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ανοικτή σύσκεψη εργασίας

Επίτευξη και συντονισμός της αποκατάστασης και ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών

Τετάρτη 28 Μαΐου 2008

http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/anasiqr/

Πληροφορίες:
Διεύθυνση Επιστημονικής και Αναπτυξιακής Δραστηριότητας ΤΕΕ,
τηλ. 2103291522
ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: grpoleodom@central.tee.gr

Ώρα έναρξης: 16.00 μμ.
ΤΕΕ, Καραγεώργη Σερβίας 4
Λίδουσα Αντιπροσάφειας, 5ος όροφος
Είσοδος ελεύθερη

Οι εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης και άλλων φορέων υποστήριξαν ότι η ανασυγκρότηση των δασικών υπηρεσιών σε αρμοδιότητες, δυναμικό και πόρους, ώστε να αποδώσουν ο σχεδιασμός, η πρόληψη, και η δασική διαχείριση, σε συνεργασία και λειτουργική διασύνδεση με εξειδικευμένες μονάδες δασοπυρόσβεσης, καθώς και η ουσιαστική διαχείριση του συντονισμού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων της διοίκησης και της αυτοδιοίκησης, είναι εκ των «ων ουκ άνευ», μαζί με τη συμβολή των ενεργών πολιτών.

Αναλυτικά, το Πρόγραμμα της ανοιχτής σύσκεψης και τα απομαγνητοφωνημένα πρακτικά των εισηγήσεων και της ενδιαφέρουσας συζήτησης φαίνονται στα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ - Παράρτημα ΙΙ.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΚΥΚΛΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

Από τις παραπάνω συσκέψεις και συναντήσεις με τους φορείς, από την ανοιχτή εκδήλωση - συζήτηση, από τα στοιχεία που διαρκώς έρχονται στην επικαιρότητα για τις καθυστερήσεις και τα προβλήματα στην αποκατάσταση των πυρόπληκτων περιοχών, όπως από τις μέχρι σήμερα σχετικές εκδηλώσεις και ημερίδες του ΤΕΕ, ή τα μέλη της επιτροπής του Παρατηρητηρίου (και της Ομάδας Εργασίας), διαμόρφωσαν τις βασικές τους προτάσεις όπως παρακάτω :

7.1 Βασικές Κατευθύνσεις και αρχές

Η πλειονότητα των κεντρικών φορέων και οργανώσεων, όπως και το σύνολο σχεδόν των τοπικών φορέων συμφώνησαν με τα μέλη της επιτροπής του Παρατηρητηρίου ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, ότι προεξάρχουσα ανάγκη είναι η ρύθμιση για τη σύσταση «του ενιαίου διεπιστημονικού φορέα διαχείρισης και πυροπροστασίας των δασών». Ενός φορέα, που θα εποπτεύεται από ένα Υπουργείο (ευχής έργο θα ήταν να υπήρχε ήδη το Υπουργείο Περιβάλλοντος για να τεθεί υπό την εποπτεία του), θα έχει σημαντικές θεσμικές αρμοδιότητες, επαρκή στελέχωση με καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό και σύγχρονα μέσα και εξοπλισμό.

Υπενθυμίζουμε γι' αυτό ότι το ομόφωνο Πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής, που πρότεινε τον σχετικό φορέα, περιγράφει ένα βιώσιμο μοντέλο, που πρέπει μετά από την επικαιροποίησή του, κυρίως, σε σχέση με τη μετέπειτα συσταθείσα Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, να αξιοποιηθεί από την πολιτεία προκειμένου να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

Οι βασικές αρχές και προϋποθέσεις για να λειτουργήσει αποτελεσματικά σήμερα ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αντιπυρικής και περιβαλλοντικής προστασίας και ο ενιαίος φορέας που θα το εγγυηθεί ή μετά από δραστική ανασυγκρότηση η Γεν. Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, είναι:

- Όπως για κάθε σημαντική μεταρρύθμιση, απαιτείται πολιτική βούληση και κοινωνική συναίνεση, όχι μόνο για τη θεσμική θωράκιση, αλλά και για την εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων και τη θεσμοθέτηση των απαραίτητων εργαλείων, στα οποία παραπέμπουν, δηλαδή, τον χωροταξικό σχεδιασμό, τους Δασικούς χάρτες, το Δασολόγιο και το Εθνικό Κτηματολόγιο, η έλλειψη των οποίων αποβαίνει τραγική για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον στη χώρα.
- Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται η ανατροπή διατάξεων και πρακτικών, που επιβραβεύουν ή ενθαρρύνουν καταπατητές και συντηρούν το έλλειμμα περιβαλλοντικής συνείδησης, παρά την κρισιμότητα της κατάστασης για το περιβάλλον στη χώρα μας και στον πλανήτη ολόκληρο.
- Απαιτείται ολοκληρωμένος, μακρόπνοος σχεδιασμός σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, με βάση την εμπειρία για την επικινδυνότητα του ελληνικού χώρου και τις αναμενόμενες επιπτώσεις από τις πυρκαγιές και τις άλλες περιβαλλοντικές καταστροφές.
- Απαιτείται οργάνωση της πρόληψης, με την αρχή ότι αυτή είναι το σημαντικότερο στοιχείο για την προστασία των δασών και του περιβάλλοντος, της δασικής διαχείρισης και της αποκατάστασης με σεβασμό στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
- Και βέβαια για να εφαρμοσθούν και να αποδώσουν ο σχεδιασμός, η οργάνωση της πρόληψης, της δασικής διαχείρισης και της δασοπυρόσβεσης απαιτείται η ανασυγκρότηση των δασικών υπηρεσιών σε αρμοδιότητες, δυναμικό και πόρους, η συνεργασία και λειτουργική διασύνδεση αυτών με εξειδικευμένες μονάδες δασοπυρόσβεσης και η ουσιαστική βελτίωση του συντονισμού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Ο σχεδιασμός και η οργάνωση πρέπει, επίσης, να αξιοποιούν τα αποτελέσματα της διεπιστημονικής έρευνας και τις σύγχρονες τεχνολογίες για την πρόληψη και τη διαχείριση των κινδύνων.
- Σε όλα αυτά, εξέχουσα θέση πρέπει να έχει ο ενεργός πολίτης, η τοπική κοινωνία, οι εθελοντικές ομάδες για να συμβάλουν και να διεκδικούν με τη συμμετοχή τους

το καλύτερο σε όλα τα επίπεδα της πρόληψης και της αντιμετώπισης από φυσικές καταστροφές.

7.2 Η βασική – κεντρική πρόταση για το Φορέα «Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών»

Επισημαίνεται ότι από τις συνεδριάσεις της επιτροπής, τις συσκέψεις και συναντήσεις με τους φορείς και από τις μέχρι σήμερα σχετικές εκδηλώσεις και ημερίδες του ΤΕΕ προκύπτει ότι :

- Υπάρχει άμεση ανάγκη ενός συνεκτικού σχεδίου ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, που θα δώσει έμφαση στην αποκατάσταση των περιοχών, την παραπέρα ανάπτυξή τους και στη δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, όπως και η ανάγκη σύστασης ενός δημόσιου Φορέα Ανασυγκρότησης για τον παραπάνω σχεδιασμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων και δράσεων από τις συναρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης.
- Χρειάζεται, δηλαδή, ένας φορέας με αποκεντρωμένη δομή και λειτουργία στις Περιφέρειες και ο οποίος θα εποπτεύεται από ένα από τα κατ' εξοχήν αρμόδια υπουργεία (π. χ. Υπουργείο Εσωτερικών Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή το ΥΠΕΧΩΔΕ).

Χαρακτηριστική ήταν η αγωνία των τοπικών φορέων που εκλήθησαν να αντιμετωπίσουν την κρίση στο ότι: *«δεν είναι δυνατόν να καλείται η τοπική κοινωνία μόνη της να διαχειριστεί μία πρωτόγνωρη κατάσταση, αλλά επιβάλλεται συντεταγμένα η πολιτεία με τους φορείς της και την τοπική κοινωνία να σχεδιάσει και υλοποιήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης».*

Μετά από αυτά θεωρούμε ότι πρέπει, χωρίς καθυστέρηση, να συσταθεί ο εν λόγω Φορέας Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης και να οργανωθεί Πανελλαδικά με

Υπηρεσίες Αποκατάστασης Μεγάλων Καταστροφών, στις έδρες των πυρόπληκτων Περιφερειών, που θα έχουν σαν αντικείμενο :

- Την εκτίμηση της έκτασης της καταστροφής και των άμεσων αναγκών που πρέπει να καλυφθούν.
- Τον σχεδιασμό και τις μελέτες (αντιπυρικές μελέτες ανά νομό, μελέτες αντιδιαβρωτικών έργων, αναδάσωσης και διαχείρισης των καμένων) για την υλοποίηση μικρών και μεσαίων έργων υποδομών για την αποκατάσταση των περιοχών και τον προγραμματισμό δράσεων αποτροπής νέων καταστροφών.
- Τη λειτουργική διασύνδεση με την κεντρική διοίκηση του φορέα και τον συντονισμό με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης, όπως και τη συμβολή στην εξεύρεση και την ορθολογική διαχείριση των πόρων.
- Τη σύνταξη προγραμμάτων ανασυγκρότησης και βιώσιμης ανάπτυξης των πυρόπληκτων περιοχών και την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών.
- Την ενημέρωση των πολιτών για τους τρόπους πρόληψης, οργάνωσης της αντιμετώπισης και της αποκατάστασης των καταστροφών.

Ειδικότερα, για τα έργα και τις δράσεις του Φορέα και των Περιφερειακών του υπηρεσιών, που αφορούν στην Ανασυγκρότηση και στην ανάπτυξη των πυρόπληκτων περιοχών, τα σημαντικότερα προβλήματα εντοπίζονται :

α) Στο φυσικό περιβάλλον και την αγροτική παραγωγή, όπως:

- *Η Αναζωογόνηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και κυρίως του δασικού πλούτου:* Δασικοί χάρτες, αναδασώσεις με τη σύνταξη ενός Εθνικού σχεδίου Αναδάσωσης, που να συνδεθεί με το Πρόγραμμα καταπολέμησης της Ερημοποίησης, αντιμετώπιση του προβλήματος της βιοποικιλότητας στις καμένες εκτάσεις, ειδικές μελέτες για τη διαχείριση των υδάτων και όλου του φυσικού υδρογραφικού δικτύου, οριοθέτηση ρεμάτων και ποταμών κ.ά.
- *Η Αποκατάσταση της αγροτικής γης και των καλλιεργειών και τη δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα:* Να

μη δοθεί αποκλειστικά το βάρος στην Αποκατάσταση, με βάση την προηγούμενη κατάσταση, όπως γίνεται με τη μελέτη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου, αλλά με συγκεκριμένες πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης, και όχι γενικόλογες αναφορές, να δοθεί προοπτική ανασυγκρότησης του αγροτικού χώρου, να προωθηθούν εναλλακτικές καλλιέργειες, η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, η εφαρμογή νέων τεχνολογιών σε συνάρτηση με τους άλλους τομείς της οικονομίας: μεταποίηση, τουρισμός, βιομηχανία κλπ.

β) Στις υποδομές και του οικιστικό περιβάλλον, όπως:

- Η Αποκατάσταση ενίσχυση και επέκταση των δικτύων των υποδομών

Η σύνδεση των οικισμών που επλήγησαν με τα δίκτυα είναι κρίσιμη για την επαναφορά τους σε αναπτυξιακή πορεία ή και κατ'ελάχιστον για την επιβίωσή τους. Η κατασκευή οδικών αξόνων προϋποθέτει την αποκατάσταση του τοπικού οδικού δικτύου και τη σύνδεση των οικισμών με τους οδικούς άξονες, ώστε να μην απομονωθούν και εγκαταλειφθούν. Βασική, επίσης, προϋπόθεση είναι και η παράλληλη υλοποίηση δικτύων αποχέτευσης, ενώ με το δίκτυο της ύδρευσης πρέπει να αντιμετωπισθεί και το πρόβλημα της πυρόσβεσης. Αναβάθμιση των δικτύων ενέργειας και χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με την αξιοποίηση του «**στρατηγού άνεμου**»! Επίσης, σημαντική είναι η διαχείριση των απορριμμάτων, τόσο για περιβαλλοντικούς λόγους, όσο και για κίνδυνο νέων πυρκαγιών.

- Η Ανασυγκρότηση του οικιστικού περιβάλλοντος, πεδινές, παραλιακές, ορεινές και ημιορεινές περιοχές

Πρέπει να γίνει, σε συνάρτηση με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και την παραγωγή της κάθε περιοχής, τη δομή του οικιστικού δικτύου που είναι πολυκεντρική, τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργια δραστηριοτήτων μεταξύ ορεινών-ημιορεινών, πεδινών και παραλιακών οικισμών, όπως επιτυχώς και αναλυτικά περιγράφεται στη μελέτη του ΕΜΠ για τις πυρόπληκτες περιοχές της Ηλείας.

- Οι κατευθύνσεις για τις χωροταξικές και αναπτυξιακές πολιτικές

Με την εκπόνηση χωρικών ρυθμίσεων (ΓΠΣ/ΣΧΟΑΠ), την επιλογή των κριτηρίων για την τουριστική ανάπτυξη και τα μέτρα και τις ρυθμίσεις (ΖΟΕ, ΚΥΑ, Προεδρικά Διατάγματα) για την προστασία των δασών, σημαντικών οικοτόπων και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, των ακτών και των γεωργικών εκτάσεων.

Επιβεβλημένη κρίνεται η αναθεώρηση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό, υπό το φως των νέων δεδομένων, που δημιούργησαν οι πυρκαγιές. Δεδομένου ότι το εν λόγω πλαίσιο προβλέπει ειδικά για την περιοχή της δυτικής Πελοποννήσου την ανάπτυξη, όχι μόνο μεγάλων τουριστικών μονάδων, αλλά και οικισμών παραθεριστικής κατοικίας, θα πρέπει οι στοχεύσεις του να επανεκτιμηθούν σε συνάρτηση με την ανάγκη να αποκατασταθεί το φυσικό περιβάλλον.

γ) Στα Ειδικά περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως :

- Η διάβρωση των εδαφών των πυρόπληκτων περιοχών και η αστάθειά τους.

Τα εδάφη των πυρόπληκτων περιοχών αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διάβρωσης. Οι εκτιμώμενες εκτάσεις με κίνδυνο διάβρωσης του εδάφους ανέρχονται συνολικά σε 2.230.299 στρ. Είναι αναγκαία η λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του κινδύνου διάβρωσης και υποβάθμισης των εδαφών. Αυτά, πέραν των άμεσων αντιδιαβρωτικών μέτρων, πρέπει να συμπεριλάβουν επεμβάσεις αποκατάστασης, διαχείρισης της χλωρίδας στις γεωργικές και δασικές εκτάσεις και στους βοσκοτόπους. Ειδικά, για τις δασικές εκτάσεις χρειάζεται αυστηρός έλεγχος και αποκλεισμός κάθε είδους βόσκησης για τη διευκόλυνση ανάπτυξης της αυτοφυούς βλάστησης η οποία θα προστατεύσει το έδαφος από την διάβρωση.

- Οι υδατικοί πόροι που έχουν ποικιλοτρόπως επηρεασθεί και σε μεγάλο βαθμό από τις πυρόπληκτες περιοχές.

Οι πυρόπληκτες περιοχές έχουν επηρεάσει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα επιφανειακά νερά των υδρολογικών λεκανών στους επτά Νομούς. Με την αύξηση της επιφανει-

ακής απορροής, μπορεί να προκληθούν σημαντικές πλημμύρες και καταστροφές στην κατάντη της καμένης περιοχής μέσα στα επόμενα χρόνια.

Παρατηρούνται, ακόμη, σημαντικές μεταβολές στα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών νερών, λόγω μεταφοράς σημαντικών ποσοτήτων υπολειμμάτων της καύσης σε περιοχές κατάντη. Απαιτούνται μέτρα :

- για την αντιμετώπιση της υποβάθμισης της ποιότητας νερού,
- την αντιμετώπιση της έλλειψης νερού ύδρευσης σε μικρά ορεινά χωριά και
- την αντιμετώπιση της μείωσης παροχής νερού άρδευσης.

δ) Στη μεγάλη καταστροφή των φυσικών οικοσυστημάτων και ιδιαίτερα των δασικών και των προστατευόμενων περιοχών

Πέραν από την κήρυξη αναδασωτέων των δασικών εκτάσεων, που καταστράφηκαν από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού, ειδικά, στις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000, καθίσταται αναγκαία και μάλιστα επείγουσα η εκπόνηση διαχειριστικών μελετών, με τις οποίες να καθορίζονται ζώνες προστασίας, να περιγράφονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά ζώνη, να καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων.

Για την εφαρμογή των Διαχειριστικών Σχεδίων, όποτε ολοκληρωθούν, θα πρέπει είτε να συσταθεί Φορέας Διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών -με κατάλληλη στελέχωση και επαρκή χρηματοδότηση-, είτε, όπου αυτό δεν κρίνεται σκόπιμο (π.χ. σε μικρότερης έκτασης περιοχές), να καθοριστεί ένας μοναδικός φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, είτε πρώτου, είτε δευτέρου βαθμού, που θα έχει την απόλυτη και συνολική εποπτεία της περιοχής (και ιδίως τη φύλαξη), ώστε να αποφεύγεται το φαινόμενο της συρροής και επικάλυψης αρμοδιοτήτων. Είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να προβλεφθούν για τον φορέα αυτόν ανάλογες πιστώσεις και στελέχωση με επιπλέον επιστημονικό προσωπικό.

ε) Στα κοινωνικά ζητήματα, όπως:

Η ανάγκη στήριξης της απασχόλησης του αγροτικού πληθυσμού, της αναζωογόνησης της αγροτικής γης και της αποκατάστασης του παραγωγικού ιστού.

- Στήριξη της απασχόλησης του αγροτικού πληθυσμού, αναζωογόνηση της αγροτικής γης και αποκατάσταση του παραγωγικού ιστού.
- Ταχεία αποκατάσταση του παραγωγικού ιστού, διατήρηση και αύξηση των θέσεων εργασίας - καθώς οι πυρκαγιές έπληξαν άμεσα το εισόδημα και την απασχόληση του αγροτικού πληθυσμού των περιοχών-, τόσο των γεωργών και κτηνοτρόφων, των οποίων οι εκμεταλλεύσεις υπέστησαν ζημιές, όσο και των μεταναστών που απασχολούνταν στις πληγείσες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
- Στοχευμένες ενέργειες για να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, τόσο στη διαδικασία αποκατάστασης, όσο και μέσω των φορέων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών καθώς και μελέτες, έρευνες, προγράμματα ανασυγκρότησης, επιμόρφωσης κ.ά.
- Ένα από τα εργαλεία που θα πρέπει να αξιοποιηθεί είναι ο Αναπτυξιακός Νόμος 3522/2006 (ΦΕΚ 276 Τεύχος Α, 22-12-2006), προκειμένου να επιδοτούνται οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από τις επενδύσεις στις πυρόπληκτες περιοχές. Οι επιχειρήσεις που επενδύουν στις πυρόπληκτες περιοχές θα πρέπει να έχουν υψηλότερη επιχορήγηση και να επιδοτούνται οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται για δύο χρόνια.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ

8.1. Εισαγωγή

Σ' ό,τι αφορά στα θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και κυρίως των δασικών εκτάσεων, η εστίαση έγινε:

- Στην εξειδίκευση των θέσεων του Διεπιστημονικού Συμβουλίου της Επιτροπής, για το νέο Πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών και, ειδικότερα, από τις πυρκαγιές (όπως ο Ενιαίος φορέας Δασοπροστασίας, Ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και διαχωρισμό από τη διαδικασία της καταστολής, όπως και για την, χωρίς καθυστέρηση, εφαρμογή του Συνταγματικού και νομοθετικού Πλαισίου της Χώρας που αφορά στην προστασία των δασών, των οικοσυστημάτων.
- Στα μέτρα αντιμετώπισης άμεσων προβλημάτων στέγασης, αγροτικών και λοιπών αποζημιώσεων, αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως και κοινωνικής και οικονομικής υποστήριξης.
- Στην ταχύτατη, και χωρίς παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις κήρυξη των καμένων δασών και δασικών οικοσυστημάτων, ως αναδασωτέων και, στη συνέχεια, στη σύνταξη των δασικών χαρτών στις πληγείσες περιοχές.
- Στην αναζήτηση νέων συμπληρωματικών μορφών αγροτικής οικονομίας, όπως η βιολογική κτηνοτροφία, με στόχο η γεωργία να συμβάλει στην οικονομική αναγέννηση των περιοχών, με φιλικές για το περιβάλλον και, ταυτόχρονα, αποδοτικές μεθόδους.
- Στην ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου, με προτεραιότητα, τις πληγείσες περιοχές.

8.2 Ενιαίος φορέας Δασοπροστασίας

Οι πυρκαγιές του καλοκαιριού του 2007, έδειξαν ότι η κλιματική αλλαγή είναι παρούσα και στη χώρα μας, οι επιπτώσεις της είναι ορατές, τα δάση μας χρειάζονται

μια διαφορετική, περισσότερο υπεύθυνη αντιμετώπιση. Τα αίτια που οδήγησαν στην κατάρρευση του φυσικού συστήματος της Χώρας, επικεντρώνονται στην ανικανότητα και τις χρόνιες αγκυλώσεις του κρατικού μηχανισμού και της Διοίκησης να διαχειριστούν μια κρίση, ενώ παραπέμπουν στην ανάγκη θεσμικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων.

Η πλειονότητα των κεντρικών φορέων και οργανώσεων, μεταξύ των οποίων και το **Παρατηρητήριο ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών**, όπως και το σύνολο σχεδόν των τοπικών φορέων, προβάλλουν ως, χωρίς καθυστέρηση, και αναγκαία τη ρύθμιση για τη σύσταση «**του ενιαίου διεπιστημονικού φορέα πυροπροστασίας και αποκατάστασης των δασών**», ήτοι του **Ενιαίου Φορέα Δασοπροστασίας**.

Ενός φορέα, που θα εποπτεύεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, θα έχει σημαντικές θεσμικές αρμοδιότητες και σκοπό την :

- *Προστασία της φύσης, από ανθρωπογενείς ή φυσικούς κινδύνους.*
- *Αποκατάσταση των φυσικών λειτουργιών και των οικοσυστημάτων.*
- *Αποκατάσταση των υποδομών προστασίας της φύσης.*
- *Λήψη μέτρων, για την αειφορική διαχείριση των δασών και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους*
- *Απασχόληση ανθρώπων του δάσους, στην οργάνωση της πυροπροστασίας, αλλά και σε όλους τους σχεδιασμούς που θα αφορούν στο φυσικό περιβάλλον.*

Υπενθυμίζεται, ότι το **ομόφωνο Πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής**, περιγράφει ένα βιώσιμο μοντέλο, που έπρεπε μετά από την επικαιροποίησή του, κυρίως, σε σχέση με την μετέπειτα συσταθείσα Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, να αξιοποιηθεί από την πολιτεία.

Οι **βασικές αρχές** και προϋποθέσεις για να λειτουργήσει αποτελεσματικά σήμερα ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αντιπυρικής και περιβαλλοντικής προστασίας και ο ενιαίος φορέας που θα το εγγυηθεί είναι:

- Η εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων και η θεσμοθέτηση των απαραίτητων

εργαλείων στα οποία παραπέμπουν, δηλαδή, **ο χωροταξικός Σχεδιασμός, οι δασικοί χάρτες, το Δασολόγιο και το Εθνικό Κτηματολόγιο** .

- Η ανατροπή των διατάξεων και πρακτικών (εκτός σχεδίου δόμησης, ασάφεια ως προς τις δασικές εκτάσεις και τις χρήσεις γης), που επιβραβεύουν ή ενθαρρύνουν καταπατητές και συντηρούν το έλλειμμα περιβαλλοντικής συνείδησης, παρά την κρισιμότητα της κατάστασης για το περιβάλλον στη χώρα μας .
- Ο ολοκληρωμένος, μακρόπνοος σχεδιασμός, με βάση την εμπειρία για την επικινδυνότητα του ελληνικού χώρου και μελέτες έργων αντιπυρικής οργάνωσης και προστασίας, αποκατάστασης καμένων περιοχών, υλοποίησης προγραμμάτων και έργων αναδάσωσης, παρακολούθησης της σχέσης των δασών με την Κλιματική αλλαγή και την ερημοποίηση.
- Η οργάνωση **της πρόληψης**, με την αρχή ότι αυτή είναι το σημαντικότερο στοιχείο για την προστασία των δασών και του περιβάλλοντος.
- Η ουσιαστική βελτίωση του συντονισμού και συνεργασίας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Ανασυγκρότηση των δασικών υπηρεσιών, σε αρμοδιότητες, δυναμικό και πόρους και διασύνδεση αυτών με εξειδικευμένες μονάδες Δασοπυρόσβεσης, ώστε να αποδώσουν ο σχεδιασμός, η οργάνωση της πρόληψης, της δασικής διαχείρισης και της δασοπυρόσβεσης.

Η οργανική ένταξη στον αντιπυρικό αγώνα της τοπικής κοινωνίας, των εθελοντών, των ενεργών πολιτών, για να συμβάλουν και να διεκδικούν το καλύτερο σε όλα τα επίπεδα.

Η αποτυχία του υπάρχοντος συστήματος δασοπροστασίας και η αδυναμία της Πυροσβεστικής υπηρεσίας, στο θέμα των Δασικών πυρκαγιών, επιβάλλει την, χωρίς καθυστέρηση, αλλαγή του συστήματος δασοπροστασίας που περιλαμβάνει τα παρακάτω θέματα :

- Εμπλεκόμενοι φορείς και υπηρεσίες
- Σύστημα διοίκησης και εμπλοκής

- Αρμοδιότητες και υποχρεώσεις - υπευθυνότητες
- Πολιτικός φορέας που θα αποφασίζει
- Χρηματοδότηση του φορέα

Επειδή, μέχρι σήμερα, φαίνεται πως κανείς δεν θα πληρώσει για τη Βιβλική καταστροφή του καλοκαιριού 2007, το σύστημα αντιμετώπισης των Δασικών πυρκαγιών πρέπει να έχει υπεύθυνους, που θα λογοδοτούν. Αυτό δεν έγινε και φαίνεται ότι δεν θα γίνει για τις φωτιές του 2007.

Ο μακροχρόνιος σχεδιασμός αντιμετώπισης των Δασικών πυρκαγιών οφείλει να βασιστεί στις παρακάτω παραδοχές :

- Ο σχεδιασμός αντιμετώπισης της καταστολής απαιτείται να γίνει με τη συμμετοχή της Δασικής, της Πυροσβεστικής υπηρεσίας αλλά και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Να δοθεί έμφαση στην πρόληψη και να δοθούν πιστώσεις για τον τομέα αυτό, εγκαίρως, και σε μακροχρόνια βάση.
- Να γίνουν, αμέσως, σε επίπεδο νομών Μελέτες Αντιπυρικής Προστασίας (ΜΑΠ), με την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης, αλλά και με προτάσεις για έργα σε επίπεδο νομού.
- Όλες οι ΜΑΠ θα πρέπει να γίνονται σε συνεργασία των τριών υπηρεσιών με ενέργειες δημοσιοποίησης και προτάσεων από τους πολίτες και φορείς.
- Να ακολουθήσουν ειδικότερες μελέτες.
- Να ενταχθούν στις μελέτες η πρόληψη, η προκαταστολή (οργάνωση του χώρου), η καταστολή, αλλά και οι αρχές της αποκατάστασης.
- Οι ΜΑΠ να περιλάβουν και τα πρώτα μέτρα μετά τη φωτιά για την αντιμετώπιση των πρώτων επιπτώσεων από την καταστροφή. Αυτό θα μπορεί να είναι μια Επιτροπή από τα Επιμελητήρια (π.χ. Δασολόγος, Μηχανικός, Οικονομολόγος, Νομικός, Γεωλόγος), με αντίστοιχη πείρα ή εκπαίδευση.

8.3 Εθνικό Κτηματολόγιο

Ο σχεδιασμός του Εθνικού Κτηματολογίου, για να λειτουργήσει προστατευτικά, σε σχέση με τις φυσικές καταστροφές, όπως οι πυρκαγιές, χρειάζεται να εμπεριέχει τα παρακάτω κριτήρια:

1. Να προταχθούν στην κτηματογράφηση οι περιοχές στις οποίες υπάρχουν σημαντικά δάση.
2. Να ληφθούν υπόψη οι περιοχές, στις οποίες παρουσιάζεται παράνομη Οικιστική ανάπτυξη, όπως και ο Χωροταξικός Σχεδιασμός της Χώρας.
3. Να ληφθεί υπόψη στον σχεδιασμό η μελέτη που αφορά στην ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΔΑΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΘΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ.
4. Να αποτελέσει το Κτηματολόγιο τη βάση, ώστε να δημιουργηθεί μια ενιαία βάση χωρικών δεδομένων, όπου θα περιλαμβάνονται όλες οι χρήσεις γης και οι ειδικά προστατευόμενες περιοχές.

Ενδεικτικά:

- Χωροταξικός Σχεδιασμός (π.χ. Σχέδια Πόλεων, ΓΠΣ, ΖΟΕ κλπ).
- Προστασία περιβάλλοντος (π.χ. δάση).
- Περιοχές ιδιαίτερης προστασίας (NATURA 2000, Συνθήκη Ramsar)
- Περιοχές ειδικών εκμεταλλεύσεων (μεταλλεία, λατομεία κ..)
- Περιοχές προστασίας πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. Αρχαιολογικοί χώροι)
- Περιοχές προστασίας από φυσικές καταστροφές (π.χ. Αντιπλημμυρικές ζώνες, ζώνες πυροπροστασίας κλπ).

Δασικοί χάρτες

Η σύνταξη και κύρωση των δασικών χαρτών πρέπει να είναι κύρια προτεραιότητα της Πολιτείας και, μάλιστα, θα πρέπει να προηγηθεί της σύνταξης του Κτηματολογίου. Οι συνεχείς αλλαγές της Νομοθεσίας, προκειμένου να εξυπηρετηθούν συμφέρο-

ντα των καταπατητών και των πολιτικών, μέχρι σήμερα λειτουργούν αποτρεπτικά στη σύνταξη δασικών χαρτών και δασολογίου. Οφειλόμενη πράξη της διοίκησης είναι η χωρίς καθυστέρηση, κατάργηση του άρθρου 1 του νόμου 3208/2003, που μειώνει τα δάση, καταστρέφει το περιβάλλον και οδηγεί τη χώρα μας νωρίτερα σε καθεστώς Κλιματικής αλλαγής. Ήδη, το Συμβούλιο της Επικρατείας γνωμοδότησε για την αντισυμβατικότητα του ορισμού και η μόνη λογική πράξη είναι η κατάργησή του.

Αμέσως μετά, μπορεί να αρχίσει η σύνταξη των Δασικών χαρτών με το 15% ως ποσοστό κάλυψης του εδάφους από φυτά και ό,τι ορίζει ως δάσος ο νόμος 998/1979. Να βρεθούν αμέσως, από το ΚΤΓΚ και Δασών τα χρήματα της υποστήριξης του έργου, που πρέπει να γίνει από το ΥΠΑΑΤ και τη Δασική υπηρεσία, χωρίς καμιά εμπλοκή της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΕ.

Η ανάγκη αυτή γίνεται επιτακτικότερη μετά τις φετινές πυρκαγιές και την αποτυχία ένταξης του Προγράμματος Δασικών χαρτών στην Δ' Προγραμματική περίοδο.

Να σταματήσει αμέσως το Πρόγραμμα «Οριοθέτηση δασών» που προσβάλλει τη χώρα, την κυβέρνηση, αλλά και τους Έλληνες επιστήμονες. Το πρόγραμμα αυτό γίνεται παρά την αντίθετη άποψη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, της Δασικής υπηρεσίας, των συνδικαλιστικών φορέων, ενώ είναι ένα πρόγραμμα επιστημονικά απαράδεκτο, νομικά έωλο και προκλητικό, σε σπατάλη δημοσίου χρήματος.

Να ενταχθούν όλοι οι πυρόπληκτοι νομοί στο Πρόγραμμα σύνταξης Δασικών χαρτών, που προανήγγειλε (Αττική και Χαλκιδική) ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης.

8.4 Προστατευόμενες περιοχές

Όλες οι προστατευόμενες περιοχές στους πυρόπληκτους νομούς της Πελοποννήσου είναι σε πλήρη εγκατάλειψη. Δεν υπάρχει κανένας Φορέας Διαχείρισης για τις περιοχές αυτές, ενώ οι περισσότερες δεν έχουν και σχέδια διαχείρισης.

Πέραν από την κήρυξη αναδασωτέων των δασικών εκτάσεων, που καταστράφηκαν από τις πυρκαγιές του καλοκαιριού, ειδικά, στις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου

Natura 2000 καθίσταται αναγκαία και μάλιστα επείγουσα η εκπόνηση διαχειριστικών μελετών, με τις οποίες να καθορίζονται ζώνες προστασίας, να περιγράφονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά ζώνη, να καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και να προβλέπονται, όπου είναι απαραίτητο και οι λεγόμενες buffer zones στην περίμετρο της καθαυτό προστατευόμενης περιοχής.

Στο πλαίσιο της σύνταξης των μελετών αυτών, είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να λαμβάνεται, ιδιαίτερος υπόψη, η ανάγκη αναδάσωσης των καμένων εκτάσεων και κατά συνέπεια, θα πρέπει να ρυθμιστούν αναλόγως ανθρώπινες δραστηριότητες, που μπορεί να δυσχεράνουν ή να εμποδίσουν τη φυσική αναδάσωση, ιδιαίτερα η βόσκηση.

Οι μελέτες αυτές θα πρέπει να εκπονηθούν κατ' απόλυτη προτεραιότητα και να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατόν, ώστε στη συνέχεια να λάβουν μορφή Προεδρικού Διατάγματος και να εφαρμοστούν ως Σχέδια Διαχείρισης κάθε περιοχής. Στο μεσοδιάστημα μέχρι την ολοκλήρωση των μελετών αυτών κρίνεται σκόπιμο να εκδοθούν αποφάσεις αναστολής κάθε οικοδομικής δραστηριότητας, με βάση τις διατάξεις περί εκτός σχεδίου δόμησης, με μόνη εξαίρεση την επισκευή κτισμάτων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές.

Περαιτέρω, για την εφαρμογή των Διαχειριστικών Σχεδίων, όποτε ολοκληρωθούν, θα πρέπει, είτε να συσταθεί Φορέας Διαχείρισης των προστατευομένων περιοχών -με κατάλληλη στελέχωση και επαρκή χρηματοδότηση-, είτε, όπου αυτό δεν κρίνεται σκόπιμο (π.χ. σε μικρότερης έκτασης περιοχές), να καθοριστεί ένας μοναδικός φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, είτε πρώτου, είτε δεύτερου βαθμού, που θα έχει την απόλυτη και συνολική εποπτεία της περιοχής (και ιδίως τη φύλαξη), ώστε να αποφεύγεται το φαινόμενο της συρροής και επικάλυψης αρμοδιοτήτων. Είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να προβλεφθούν για τον φορέα αυτόν ανάλογες πιστώσεις και στελέχωση με επιπλέον επιστημονικό προσωπικό.

Εποπτικό ρόλο θα πρέπει να έχουν οι Διευθύνσεις Δασών και τα κατά τόπους Δασαρχεία στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους. Επιπλέον, κρίνεται σκόπιμο να υπάρχει

και ειδικό εποπτικό όργανο της κεντρικής διοίκησης, προτείνεται δε η σύσταση για τον σκοπό αυτό ειδικού κλιμακίου στην Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Επιβεβλημένη κρίνεται, τέλος, η αναθεώρηση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό, υπό το φως των νέων δεδομένων που δημιούργησαν οι πυρκαγιές. Δεδομένου ότι το εν λόγω πλαίσιο προβλέπει, ειδικά, για την περιοχή της δυτικής Πελοποννήσου την ανάπτυξη, όχι μόνο μεγάλων τουριστικών μονάδων, αλλά και οικισμών παραθεριστικής κατοικίας, θα πρέπει οι στοχεύσεις του να επανεκτιμηθούν σε συνάρτηση με την ανάγκη να αποκατασταθεί το φυσικό περιβάλλον, να επαναχωροθετηθούν, ενδεχομένως, αγροτικές και κτηνοτροφικές χρήσεις.

Άμεση προτεραιότητα είναι :

- Να καταγραφούν και να οριοθετηθούν όλες οι προστατευόμενες περιοχές ταυτόχρονα με τη σύνταξη των Δασικών χαρτών των νομών.
- Να γίνουν, αμέσως, για την κάθε μια περιοχή, ή ανά νομό, Φορείς διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και να ενταχθούν υπό την επιτήρηση των Διευθύνσεων Δασών των Νομών.
- Να γίνουν, κατά προτεραιότητα, Σχέδια Διαχείρισης των περιοχών αυτών και να υλοποιηθούν, με στόχους την Προστασία της Βιοποικιλότητας και με Προγράμματα Διαχείρισης του Άνθρακα, που θα ενταχθούν σε αυτά της παρακολούθησης της Κλιματικής αλλαγής.

Πίνακας καμένων κατά το 2007 Προστατευόμενων περιοχών

	Περιοχή Natura 2000	Στρέμματα
1	Δάσος και λίμνη Καϊάφα	7.577
2	Ολυμπία	670
3	Οροπέδιο Φολόης	29.943
4	Όρος Ταΰγετος	86.542
5	Όρος Πάρνωνας	45.066
6	Όρη Μπαρμπάς και Κλωκός, Φαράγγι Σελινούντα	30.476
7	Υμηττός	
8	Γράμμος	
7	Φαράγγι Βουραϊκού	6.362
8	Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας (πυρήνας)	18.000
	Σύνολο Περιοχών Natura	
	Πεντέλη	10.000

Εκτός των παραπάνω εκτάσεων, το 2008 κάηκε στη Δυτική Πελοπόννησο, ακόμη μια προστατευόμενη περιοχή, το δάσος της Στροφυλιάς Αχαΐας. Η φωτιά που ήταν εμπρησμός έκαψε 762 στρέμματα δάσους. Ειδική μέριμνα απαιτεί η διαχείριση των υδάτων και όλου του φυσικού υδρογραφικού δικτύου, το οποίο σε ορισμένες περιοχές της δυτικής Πελοποννήσου είναι πυκνό και πλούσιο. Πολύ σημαντική είναι η οριοθέτηση ρεμάτων και ποταμών με μόνιμα ορόσημα περασμένα σε χάρτες.

8.5 Αντιμετώπισης άμεσων προβλημάτων στέγασης

Το πρόβλημα στέγασης που προκάλεσαν οι φωτιές, ενώ αναγνωρίστηκε και καταγράφηκε σχετικά γρήγορα, ατέρμονες διαδικασίες και παλιότερα προβλήματα, έθεσαν προσηματικά εμπόδια στη λύση του. Κατάληξη του αδιεξόδου είναι να υπάρχουν χρήματα στο Ταμείο *Αλληλεγγύης* (Ειδικό Ταμείο Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών) και να μην βρίσκεται ο τρόπος να εκταμιευθούν για τις ανάγκες των πυροπαθών.

Η μεταφορά και εγκατάσταση πρόχειρων καταλυμάτων δεν λύνει το πρόβλημα στέγασης, ενώ είναι άδικο και ανεδαφικό να ζητάμε σήμερα κατασκευές από πέτρα και παραδοσιακή αρχιτεκτονική από συμπολίτες μας που ζουν σε άθλιες συνθήκες και ταλαι-

πωρούνται από την κυβέρνηση και τις δημόσιες υπηρεσίες. Στο χωριό Ράφτη Αλιφείρας Ηλείας, πολλούς μήνες μετά την καταστροφή, ζούσε (7/1/08) μια οικογένεια 10 ατόμων, από τα οποία 7 ανήλικα παιδιά, που έμενε ακόμη σε 2 κοντέϊνερ και μια πάνινη σκηνή.

Μερικά μέτρα προς την αντιμετώπιση του προβλήματος, εκτός της δημιουργίας του «Εθνικού Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές» είναι :

- Να μπορούν οι πυρόπληκτοι να διαλέξουν, μετά την εκτίμηση της ζημίας, εάν θέλουν επισκευή, ή ανακατασκευή για την οικία τους.
- Να υπάρχει η δυνατότητα να αναθέτουν στο δημόσιο, με εργολαβία, την αποκατάσταση των ζημιών.
- Ο χρόνος αποκατάστασης πρέπει να είναι δεσμευτικός για το κράτος, διαφορετικά να αναζητώνται ευθύνες.

8.6 Αναδασώσεις

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία που παρατίθενται για τις Αναδασώσεις και την παραγωγή των δημόσιων Δασικών φυτωρίων, η αντιμετώπιση αυτού του θέματος είναι ανεπαρκής, ενώ και το ενδιαφέρον της δημόσιας διοίκησης γι' αυτό συνεχώς υποβαθμίζεται. Τα Δασικά φυτώρια, συνεχώς, μειώνονται, όπως και τα παραγόμενα και διατιθέμενα φυτά, ενώ οι ανάγκες αναδάσωσης συνεχώς αυξάνονται, είτε λόγω πυρκαγιών, είτε λόγω της προϊούσας ερημοποίησης. Τα παραχθέντα φυτά το έτος 2007 ήταν λιγότερα από 4 εκατομμύρια, όταν το 2002 ήταν 10,8 εκ., το 1992 ήταν 18,3 εκ. και το 1975 ήταν 31 εκατομμύρια φυτάρια.

Αντίστοιχα, οι αναδασώσεις το 2007 ήταν μόνο 10.920 στρέμματα, όταν το 2002 ήταν 16.894 στεμμ., το 1992 ήταν 45.918 στεμμ. και το 1975, που δεν είχαμε τις σημερινές καταστροφές, ήταν 30.908 στέμματα. Το ίδιο απογοητευτική είναι και η κατάσταση στην Αττική που διαθέτει Ειδική Διεύθυνση Αναδασώσεων και οι αναδασώσεις το 2004 ήσαν μόνο 370 στρέμματα, όταν στην Πεντέλη το 1995 και το 1998 κάηκαν, κάθε

χρονιά, περισσότερα από 50.000 στρέμματα δασών, το 2007 κάηκαν μόνο στην Πάρνηθα 40.000 στρέμματα, από τα οποία τα 18.000 στον πυρήνα του Εθνικού δρυμού. Η κατάσταση δεν άλλαξε ούτε μετά το 2007, αφού αυτή τη χρονιά οι αναδασώσεις ήταν μόνο 2.177 στρέμματα, με καταστραφέντα στην Αττική περισσότερα από 50.000 στράμματα (Πάρνηθα, Πεντέλη, Υμηττό).

Πρόταση της Ομάδας είναι να συνταχθεί ένα Εθνικό σχέδιο Αναδάσωσης και να συνδεθεί με το Πρόγραμμα καταπολέμησης της Ερημοποίησης και το Πρόγραμμα αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής. Με το πρόγραμμα αυτό και ορισμένα συνοδά μέτρα, θα τονωθεί ουσιαστικά η οικονομία της Υπαιθρου χώρας. Το Πρόγραμμα αυτό θα μπορούσε να ξεκινήσει από τους πυρόπληκτους νομούς με τη συγκρότηση «Τμημάτων Αναδασώσεων και Ερημοποίησης», που θα ανήκουν στις Διευθύνσεις Δασών.

Τα τμήματα αυτά, στελεχωμένα από ειδικούς επιστήμονες (Δασολόγους, Μηχανικούς, Βιολόγους), θα μπορούσαν να κάνουν την καταγραφή των περιοχών που έχουν ανάγκη επέμβασης, να κάνουν τις μελέτες και αργότερα τα έργα. Η σημερινή κατάσταση με τις αναδασώσεις στις πυρόπληκτες περιοχές είναι, εντελώς, απογοητευτική. Μέχρι σήμερα, δεν έγινε καμιά προγραμματισμένη ενέργεια και κάποιες αποσπασματικές προσπάθειες, έγιναν από ιδιωτικούς φορείς, ή την Τοπική αυτοδιοίκηση.

8.7 Βιολογική Γεωργία και κτηνοτροφία

Μετά την καταστροφή του φυσικού και του αγροτικού κεφαλαίου, η δημιουργία νέων υποδομών, αλλά και η επιδότηση νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μοιάζει ως αναπόφευκτος στόχος. Ειδικά, για τους νέους αγρότες, χρειάζεται να καταρτιστούν νέα προγράμματα, με συνεχή υποστήριξη τα πρώτα χρόνια, ώστε να μπορούν να επλέξουν βιολογικά συμβατούς τρόπους παραγωγής αγροτικών προϊόντων, αλλά και νέες μεθόδους οργάνωσης της παραγωγής, της διάθεσης στην αγορά της πιστοποίησης. Μέρος της παραγωγής των προϊόντων μπορεί να διατίθεται σε άπορους πολίτες, ώστε τα προγράμματα να αποκτήσουν και κοινωνική διάσταση.

9. ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΨΕΩΝ - ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

9.1 Δεύτερος κύκλος συναντήσεων - συζητήσεων

Η Επιτροπή του Παρατηρητηρίου, έχοντας διαμορφώσει τις προτάσεις της για την Ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών, όπως αυτές έχουν ήδη καταγραφεί παραπάνω στις παραγράφους 7 και 8, αποφάσισε να κάνει έναν δεύτερο κύκλο συναντήσεων, δίδοντας αυτή τη φορά το βάρος στην ενημέρωση και συζήτηση με τα πολιτικά κόμματα. Κύριος στόχος του νέου αυτού κύκλου των συναντήσεων ήταν τόσο η ευαισθητοποίηση των πολιτικών κομμάτων, όσο και η ανταλλαγή απόψεων, ώστε να διαμορφωθεί ένα σταθερό και ενιαίο πλαίσιο στη Χώρα για τη διαχείριση και αντιμετώπιση παρόμοιων καταστροφών στο μέλλον.

Η Επιστολή που εστάλη στα πολιτικά κόμματα για τη συνάντηση και ενημέρωση έχει ως εξής :

Αποδέκτες: Νέα Δημοκρατία, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, ΛΑΟΣ

Θέμα: Πρόσκληση σε συνάντηση με την Επιτροπή Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των Πυρόπληκτων Περιοχών.

Όπως ήδη γνωρίζετε, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, το Οικονομικό Επιμελητήριο και ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος, στο πλαίσιο της συνεργασίας τους στο Διεπιστημονικό Συμβούλιο για την Προστασία του Περιβάλλοντος και την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, έχουν συστήσει Επιτροπή με την ονομασία «**Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών**» (εφεξής Παρατηρητήριο), το οποίο έχει συγκροτηθεί από ειδικούς επιστήμονες - μέλη τους.

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η παρακολούθηση, η συμβολή και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας της φύσης των περιο-

χών που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές.

Η Επιτροπή του Παρατηρητηρίου, έχοντας ορίσει τις βασικές αρχές της παρέμβασης της στο έργο της ανασυγκρότησης, συνεπικουρούμενη από τρεις ομάδες εργασίας για τα επιμέρους θέματα, λαμβάνοντας υπ' όψιν το έργο που έχει παραχθεί μέχρι σήμερα από το ΤΕΕ και άλλους φορείς και μετά από ένα κύκλο συναντήσεων με τα συναρμόδια Υπουργεία, και με τους φορείς των Περιφερειών των προπληκτων περιοχών διοργάνωσε στις 28 Μαΐου 2008 ανοιχτή σύσκεψη με θέμα την επίσπευση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των μέτρων αποκατάστασης και των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την Ανασυγκρότηση. Όπως προκύπτει και από τα συμπεράσματα της σύσκεψης, η Επιτροπή του Παρατηρητηρίου εκφράζει την ανησυχία της γιατί υπάρχει μειωμένη πρόοδος στην αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού προβλήματος. Η Επιτροπή έχει συντάξει τα συμπεράσματά της και είναι έτοιμη να παρουσιάσει τις προτάσεις της για την υλοποίηση, μέσα από ένα βιώσιμο επανασχεδιασμό, ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας μετά από φυσικές καταστροφές.

Στο πλαίσιο αυτό, θα θέλαμε να ορίσετε μια συνάντηση μαζί μας για να σας παρουσιάσουμε τις προτάσεις μας, τις οποίες θα σας αποστείλουμε και έγκαιρα πριν από τη συνάντηση.

Όλα τα κόμματα ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση και οι σχετικές συναντήσεις, όπως και οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων που συμμετείχαν, έγιναν ως εξής

- 30/07/08: Με τη Ν.Δ., τον εκπρόσωπο της Κ.Ο., βουλευτή κ. Τραγάκη Ιωάννη,
- 29/07/08: Με ΠΑΣΟΚ, τους βουλευτές κ. Κουβέλη Σπύρο και κ. Μανιάτη Γιάννη,
- 24/07/08: Με το ΚΚΕ, με τον βουλευτή κ. Καραθανασόπουλο Νίκο,
- 22/07/08: Με τον ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟ, με τον βουλευτή κ. Π. Λαφαζάνη, τον Γραμματέα του κόμματος κ. Χουντή Νίκο και το μέλος της ΠΠ. κ. Αποστόλου Βαγγέλη,
- 24/07/08: Με το ΛΑ.ΟΣ, τον Πρόεδρο του κόμματος κ. Καρατζαφέρη Γεώργιο.

Αξιζει να επισημανθεί ότι όλοι οι εκπρόσωποι των κομμάτων χαιρέτισαν την πρωτοβουλία της Επιτροπής του Παρατηρητηρίου και συμφώνησαν στα περισσότερα σημεία των προτάσεων της, διατυπώνοντας, παράλληλα, εποικοδομητικές παρατηρήσεις και συμπληρωματικές προτάσεις.

9.2 Γεγονότα και φυσικές καταστροφές που μεσολάβησαν

Την περίοδο αυτή διαμόρφωσης των τελικών προτάσεων από την επιτροπή του Παρατηρητηρίου, μεσολάβησαν νέες φυσικές καταστροφές, όπως οι καταστροφικοί σεισμοί στην Πελοπόννησο και οι πυρκαγιές στη Ρόδο και, για πολλοστή φορά, στα δάση της Αττικής, ενώ συνεχής είναι η αγωνία όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και στην Ευρώπη και στον κόσμο ολόκληρο για τις καταστροφικές επιπτώσεις, πλημμύρες κυρίως και ατμοσφαιρική ρύπανση, από την κλιματική αλλαγή.

Ιδιαίτερα επηρέασαν τη διαμόρφωση των τελικών προτάσεων του Παρατηρητηρίου οι σεισμοί που έγιναν το 2008 στην ίδια περίπου πυρόπληκτη περιοχή της Πελοποννήσου (Αχαΐα, Ηλεία), σε συνδυασμό με τη γνωστή θλιβερή διαπίστωση για τη σεισμογενή χώρα μας ότι το φαινόμενο ενός καταστροφικού σεισμού επαναλαμβάνεται σχεδόν ανά διετία σε κάποια περιοχή της.

Μετά από αυτά η Επιτροπή, έχοντας κάνει και ένα κύκλο συναντήσεων με επιστημονικές επιτροπές του ΤΕΕ, οι οποίες έχουν σχέση με τις φυσικές καταστροφές από σεισμούς, πλημμύρες κ.λ.π., αποφάσισε όπως η τελική της πρόταση αναφέρεται σε ένα **Εθνικό – Ενιαίο φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης για όλες τις Φυσικές καταστροφές**, όπως αυτή περιγράφεται στην αμέσως επόμενη παράγραφο.

9.3 Τελική Πρόταση για τον «Εθνικό Φορέα Αποκατάστασης – Ανασυγκρότησης από Φυσικές Καταστροφές και τον Ενιαίο Φορέα Δασοπροστασίας»

Εισαγωγή

Την τελευταία δεκαπενταετία, η Ελλάδα βιώνει πολλαπλά κρούσματα καταστροφικών δασικών πυρκαγιών με αποκορύφωμα αυτές καλοκαιριού του 2007, που ήσαν πρωτοφανείς σε έκταση, με δεκάδες θύματα. Αλλά και το 2008, τα κρούσματα ήταν, επίσης, πολλά και οι καταστροφές μεγάλες, όπως αυτές στη Ρόδο και για πολλοστή

φορά στα δάση της Αττικής.

Επί πλέον, η Χώρα, μία από τις πιο σεισμογενείς στον κόσμο, πλήττεται με μεγάλη συχνότητα από ισχυρούς, μεγάλης έκτασης καταστροφικούς σεισμούς, όπως οι πρόσφατοι σεισμοί στην Αχαΐα και την Ηλεία. Το ζήτημα, κατά συνέπεια, που αναδεικνύεται, είναι αν και κατά πόσον στα επόμενα χρόνια ο κρατικός μηχανισμός, που σήμερα φάνηκε να μη μπορεί να αντεπεξέλθει αποτελεσματικά, θα είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει ανάλογες καταστάσεις στο μέλλον. Καταστάσεις, που συνδέονται με τις φυσικές καταστροφές, όπως οι σεισμοί, οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες, οι οποίες αναμένεται λόγω της κλιματικής αλλαγής να ενταθούν σημαντικά.

Είναι προφανές ότι η θωράκιση της χώρας έναντι των φυσικών αυτών καταστροφών πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για την πολιτεία, τόσο για τη διατήρηση του φυσικού αποθέματος της χώρας, όσο και για τη στήριξη των κατοίκων των περιοχών που πλήττονται. Οι ανθρώπινες ζωές που χάθηκαν, υπογραμμίζουν κατά τον πλέον επώδυνο τρόπο την ανάγκη σημαντικών μεταρρυθμίσεων, όπως και υιοθέτησης και εφαρμογής αποτελεσματικότερων μεθόδων και τρόπων παρέμβασης, προκειμένου να καλυφθούν τα κενά και να αποφευχθούν ανάλογες καταστάσεις στο μέλλον.

Κατόπιν όλων αυτών, εκτιμούμε ότι είναι αναγκαία τα παρακάτω μέτρα και ρυθμίσεις:

A) Αποκατάσταση και Ανασυγκρότηση των περιοχών που πλήττονται από φυσικές καταστροφές και ουσιαστική στήριξη των κατοίκων

Ένα και πλέον χρόνο μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές ελάχιστα έχουν γίνει στα θέματα της αποκατάστασης των οικισμών, του φυσικού περιβάλλοντος, της αγροτικής γης και της αντιπυρικής προστασίας, ενώ λείπει ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, ο τρόπος χρηματοδότησης και υλοποίησης των έργων ανασυγκρότησης και ουσιαστικής στήριξης των κατοίκων των περιοχών που επλήγησαν. Υπάρχει καταφανής έλλειψη συντονισμού σε πολιτικό επίπεδο.

Δεν έγινε καμία προσπάθεια για έναν κάθετο και οριζόντιο συντονισμό της δράσης των αρχών της κεντρικής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης, οι οποίες έδρασαν και δρουν ανεξάρτητα η μία από την άλλη. Κανένα Υπουργείο (Υπουργός) δεν ορίστηκε συντονιστής για ΟΛΕΣ τις πυρόπληκτες περιοχές (8 Νομοί). Ούτεν βέβαιαν συστάθηκε ένα συλλογικό όργανο, ένας ειδικός φορέας σε εθνικό επίπεδο, που να φέρει σε πέρας το έργο της αποκατάστασης και της ανασυγκρότησης.

Απ' όλα αυτά τα στοιχεία προκύπτει ότι :

Είναι αναγκαίο ένα συνεκτικό σχέδιο ανασυγκρότησης των περιοχών που πλήττονται, που θα δώσει έμφαση στην αποκατάσταση, την παραπέρα ανάπτυξή τους και στη δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον. Γι' αυτό, είναι επιτακτική η ανάγκη σύστασης μιας Μόνιμης Διοικητικής Δομής «Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης» τόσο για τον παραπάνω σχεδιασμό, όσο και για τον συντονισμό και παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών έργων και δράσεων που εκτελούν οι συναρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Το αίτημα αυτό, άλλωστε, εκδηλώθηκε με αγωνία από τους εκπροσώπους των τοπικών φορέων που εκλήθησαν να αντιμετωπίσουν μία πρωτόγνωρη κατάσταση, επισημαίνοντας ότι επιβάλλεται συντεταγμένα η πολιτεία με τους φορείς της και την τοπική κοινωνία, να σχεδιάσει και υλοποιήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης».

Με τους καταστροφικούς σεισμούς, που ακολούθησαν το 2008, ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο η ανάγκη δημιουργίας ενός **Εθνικού - ενιαίου πλέον - Φορέα αποκατάστασης και ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές, που θα τεθεί επί κεφαλής και θα κινητοποιήσει τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση ολοκληρωμένων κατά περίπτωση προγραμμάτων Ανασυγκρότησης.**

Μετά από τα παραπάνω ,προτείνεται ο **Εθνικός Φορέας Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης να είναι ενιαίος για όλες τις φυσικές καταστροφές: Πυρκαγιές, Σεισμοί, Πλημμύρες, Κατολισθήσεις, λοιπές καταστροφές, και να έχει ως σκοπό, αμέ-**

σως μετά την εκτίμηση της έκτασης της καταστροφής και των άμεσων αναγκών που πρέπει να καλυφθούν, να αντιμετωπίσει :

- *Την αναζωογόνηση και την αποκατάσταση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των δασικών οικοσυστημάτων και των προστατευόμενων περιοχών.*
- *Την αποκατάσταση του φυσικού κεφαλαίου και ειδικότερα της αγροτικής γης και των καλλιεργειών.*
- *Την αποκατάσταση του οικιστικού περιβάλλοντος.*
- *Την αποκατάσταση και ενίσχυση των δικτύων των υποδομών.*
- *Το σχεδιασμό, τη μέριμνα για τη χρηματοδότηση και την παρακολούθηση της υλοποίησης ενός συνεκτικού σχεδίου ανασυγκρότησης των περιοχών, που έχουν πληγεί, τόσο για την αποκατάσταση του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού τους, όσο και για την παραπέρα ανάπτυξή τους και τη δημιουργία προϋποθέσεων για την αλοφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον.*

Ο εθνικός αυτός φορέας θα αποτελέσει τη μόνιμη διοικητική δομή για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών σε βάθος χρόνου, όταν, δηλαδή, θα απαιτούνται διαδικασίες αποκατάστασης και ανασυγκρότησης.

Θα έχει κατεξοχήν συντονιστικό και προγραμματικό χαρακτήρα και όλες τις σχετικές αρμοδιότητες, που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κατά περίπτωση αναγκών.

Η αιτιολογία της πρότασης στηρίζεται στη διαπίστωση ότι, αντί για τη δημιουργία ενός κατά περίπτωση καταστροφής (ad hoc) ειδικού Οργανισμού, είναι προτιμότερο να υπάρχει ένας ενιαίος εθνικός φορέας, ως μόνιμος μηχανισμός ή δομή, ο οποίος θα δημιουργεί ειδικά προγράμματα αποκατάστασης και ανασυγκρότησης για κάθε περίπτωση.

Ο φορέας εκτός από την κεντρική του δομή θα πρέπει να οργανωθεί και σε περιφερειακό επίπεδο. Η πρώτη από τις περιφερειακές αυτές διοικητικές μονάδες πρέπει να

δημιουργηθεί αμέσως, έστω και τώρα, την Πελοπόννησο για να επιτευχθεί ο συντονισμός και να επισπευσθεί το έργο αποκατάστασης και ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών.

Ο Εθνικός Ενιαίος Φορέας προτείνεται να είναι Ν.Π.Δ.Δ. και να τεθεί υπό την εποπτεία του Πρωθυπουργού και, βέβαια, να στελεχωθεί από έμπειρο και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Αναλυτικότερα το αντικείμενο του φορέα μεταξύ των άλλων θα είναι :

- Η εκτίμηση της έκτασης της καταστροφής και των άμεσων αναγκών που πρέπει να καλυφθούν.
- Η λειτουργική διασύνδεση με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης, ο συντονισμός και η προγραμματική και τεχνική υποστήριξη αυτών στη περίπτωση καταστροφών.
- Η αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων στέγασης, αγροτικών και λοιπών αποζημιώσεων, αντιδιαβρωτικής προστασίας και αποκατάστασης των δικτύων υποδομής.
- Η αποκατάσταση και θωράκιση των οικισμών και των δημόσιων κτιρίων, που επλήγησαν από τις πυρκαγιές και τους σεισμούς, μέσω ενός δημοσίου έργου με μικρομεσαίες εργολαβίες, ώστε να υποστηριχθεί και το τοπικό δυναμικό. Το μέχρι τώρα σύστημα «δίνω τα χρήματα να τα κάνουν μόνοι τους οι πληγέντες» απέτυχε!
- Η αναζήτηση και εξεύρεση πόρων και η συμβολή στην ορθολογική διαχείριση αυτών. Η αξιοποίηση όλων των δυνατών πηγών χρηματοδότησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο : Ταμείο Αλληλεγγύης, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Γ' ΚΠΣ, ΕΣΠΑ και Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 - 2013 κ.ά. Προς τούτο καλό θα είναι να ενσωματωθεί στον εν λόγω Φορέα το Εθνικό Ταμείο εκτάκτων αναγκών.
- Η προώθηση χωροταξικών και πολεοδομικών ρυθμίσεων, όπως και της κτηματογράφησης μετά από ολοκληρωμένες μελέτες, η εκτίμηση των κινδύνων και αιτιών των πλημμυρών και κατολισθήσεων στις πληγείσες περιοχές, όπως και η προώθηση

ενός συνεκτικού προγράμματος υλοποίησης, από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και Αυτοδιοίκηση, των έργων υποδομής (δίκτυα: οδικά, ύδρευσης, αποχέτευσης), αντιπλημμυρικής και έναντι κατολισθήσεων προστασίας, αντιπυρικής και αντισεισμικής θωράκισης.

- Η αναζήτηση και η ενίσχυση νέων συμπληρωματικών μορφών αγροτικής οικονομίας, όπως η βιολογική κτηνοτροφία, η χωροταξική κατανομή του ζωικού κεφαλαίου, με στόχο η γεωργία να συμβάλει στην οικονομική αναγέννηση των περιοχών με φιλικές για το περιβάλλον και, ταυτόχρονα, αποδοτικές μεθόδους.
- Η ενίσχυση της μεταποίησης με πρότυπες επενδύσεις, η δημιουργία πρότυπων οικισμών ενταγμένων στο φυσικό περιβάλλον και οι διορθώσεις, όπου απαιτείται, με στοχευμένες δράσεις και μέτρα των κατευθύνσεων του Εθνικού Χωροταξικού και των Ειδικών Πλαισίων.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, έτσι, ώστε να υποστηριχθεί η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των περιοχών. Χρειάζεται, μέσα από αυτά, να εκπονηθούν ή να προσαρμοσθούν οι εγκεκριμένες ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες για τις περιοχές του δικτύου Natura.
- Η εκπόνηση σχεδίων διακινδύνευσης και, ειδικότερα, σχεδίων αντιμετώπισης κινδύνων από φυσικές καταστροφές.
- Η ενημέρωση των πολιτών για τους τρόπους πρόληψης, οργάνωσης της αντιμετώπισης και της αποκατάστασης των ζημιών. Η μέριμνα για τη συγκράτηση και ενίσχυση του πληθυσμού, όπως και η ηθική, ψυχολογική και οικονομική υποστήριξη του, ώστε να αποφευχθεί η εσωτερική μετανάστευση.
- Οι κατευθύνσεις για τις χωροταξικές και αναπτυξιακές πολιτικές και η σύνταξη προγραμμάτων ανασυγκρότησης και βιώσιμης ανάπτυξης των περιοχών που πλήττονται. Ειδικότερα, τονίζεται ότι ο στόχος του Φορέα δεν είναι μόνο η επαναφορά στην πρότερη κατάσταση, αλλά και η ευκαιρία για μία σύγχρονη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη, με προστασία του περιβάλλοντος και του κοινωνικού συμφέροντος.

- Η αξιοποίηση, σε όλα τα παραπάνω, του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού. Η οργανική ένταξη, δηλαδή, της τοπικής κοινωνίας, των εθελοντών, των ενεργών πολιτών, για να συμβάλλουν και να διεκδικούν το καλύτερο σε όλα τα επίπεδα.

Ο Φορέας θα πρέπει να συνδέεται οργανικά και λειτουργικά με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, τον Ενιαίο Φορέα Δασοπροστασίας, που προτείνουμε παρακάτω, την Υπηρεσία Αντιμετώπισης Σεισμοπλήκτων (ΥΑΣ), τον Οργανισμό Αντισεισμικής Προστασίας (ΟΑΣΠ), το Πυροσβεστικό Σώμα, τον ΕΦΕΤ, το Εθνικό Αστεροσκοπείο, το Δημόκριτο, κ.ά. και με τις Γενικές Γραμματείες των Υπουργείων, με συναφές αντικείμενο και, βέβαια, θα πρέπει να στελεχωθεί με έμπειρο και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική του λειτουργία του Εθνικού Φορέα είναι η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων διοικητικών δομών των ως άνω Υπηρεσιών, Οργανισμών και ειδικών Φορέων και συγκεκριμένα:

- Η κατάλληλη οργανωτική δομή ή και η αναθεώρηση του θεσμικού τους πλαισίου (π.χ. για την Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας), ώστε να δίνεται η δυνατότητα της άμεσης παρέμβασης για αντιμετώπιση ζητημάτων καθημερινότητας και για να καλυφθούν καλύτερα όλα τα παραπάνω.
- Η στελέχωση ,με ικανό αριθμό προσωπικού, με τις κατάλληλες επιστημονικές ειδικότητες.
- Η συγκροτημένη και αποτελεσματική σύνδεση του κάθε Φορέα με τους Οργανισμούς, τους επιστημονικούς Φορείς και τα Επιστημονικά Κέντρα, που σε πρώτο στάδιο ασχολούνται με θέματα φυσικών φαινομένων και καταστροφών, όπως Υπηρεσία Αντιμετώπισης Σεισμοπλήκτων(ΥΑΣ), Οργανισμό Αντισεισμικής Προστασίας (ΟΑΣΠ), ΕΦΕΤ, Εθνικό Αστεροσκοπείο, Δημόκριτο, Εθνικό Φορέα Πυροπροστασίας, που όπως προτείνουμε παρακάτω είναι ανάγκη να συσταθεί κλπ).

B) Αντιπυρική Προστασία και Αναζωογόνηση των Δασικών Οικοσυστημάτων

Τα αίτια που οδήγησαν στην κατάρρευση του φυσικού συστήματος της Χώρας, επικεντρώνονται στην ανικανότητα και τις χρόνιες αγκυλώσεις του κρατικού μηχανισμού και της Διοίκησης, να διαχειριστούν την κρίση, ενώ παραπέμπουν στην ανάγκη θεσμικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων.

Η πλειονότητα των κεντρικών φορέων και οργανώσεων, μεταξύ των οποίων και το Παρατηρητήριο ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, όπως και το σύνολο, σχεδόν, των τοπικών φορέων προβάλλουν, ως προεξάρχουσα, τη ρύθμιση για τη σύσταση «του ενιαίου διεπιστημονικού φορέα πυροπροστασίας και αποκατάστασης των δασών», ήτοι του Ενιαίου Φορέα Δασοπροστασίας. Ενός φορέα που θα εποπτεύεται από ένα Υπουργείο (ευχής έργο θα ήταν να υπήρχε το Υπουργείο Περιβάλλοντος για να τεθεί υπό την εποπτεία του), με σημαντικές θεσμικές αρμοδιότητες και σκοπό την :

- Προστασία της φύσης από ανθρωπογενείς, ή φυσικούς κινδύνους.
- Αποκατάσταση των φυσικών λειτουργιών και των οικοσυστημάτων.
- Αποκατάσταση υποδομών προστασίας της φύσης.
- Λήψη μέτρων για την ομαλή διαχείριση των δασών και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.
- Απασχόληση ανθρώπων του δάσους στην οργάνωση της πυροπροστασίας, αλλά και σε όλους τους σχεδιασμούς που θα αφορούν στο φυσικό περιβάλλον.

Υπενθυμίζεται, γι' αυτό, ότι το ομόφωνο Πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής, περιγράφει ένα βιώσιμο μοντέλο, που έπρεπε μετά από την επικαιροποίησή του, κυρίως, σε σχέση με την μετέπειτα συσταθείσα Γεν. Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, να αξιοποιηθεί από την πολιτεία. Οι βασικές αρχές και προϋποθέσεις για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, σήμερα, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αντιπυρικής και περιβαλλοντικής προστασίας και ο ενιαίος φορέας που θα το εγγυηθεί είναι:

- Η εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων και η θεσμοθέτηση των απαραίτητων εργαλείων στα οποία παραπέμπουν, δηλαδή, ο χωροταξικός Σχεδιασμός, οι δασο-

κοί χάρτες, το δασολόγιο και το εθνικό κτηματολόγιο.

- Η ανατροπή των διατάξεων και πρακτικών (εκτός σχεδίου δόμηση, ασάφεια ως προς τις δασικές εκτάσεις και τις χρήσεις γης), που επιβραβεύουν ή ενθαρρύνουν καταπατητές και συντηρούν το έλλειμμα περιβαλλοντικής συνείδησης, παρά την κρισιμότητα της κατάστασης για το περιβάλλον στη χώρα μας.
- Ο ολοκληρωμένος, μακρόπνοος σχεδιασμός, με βάση την εμπειρία για την επικινδυνότητα του ελληνικού χώρου και μελέτες έργων αντιπυρικής οργάνωσης και προστασίας, αποκατάστασης καμένων περιοχών, υλοποίησης προγραμμάτων και έργων αναδάσωσης, παρακολούθησης της σχέσης των δασών με την Κλιματική αλλαγή και την ερημοποίηση.
- Η οργάνωση της πρόληψης, με την αρχή ότι αυτή, είναι το σημαντικότερο στοιχείο για την προστασία των δασών και του περιβάλλοντος.
- Η ουσιαστική βελτίωση του συντονισμού και συνεργασίας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Ανασυγκρότηση των δασικών υπηρεσιών σε αρμοδιότητες, δυναμικό και πόρους και διασύνδεση αυτών με εξειδικευμένες μονάδες Δασοπυρόσβεσης, ώστε να αποδώσουν ο σχεδιασμός, η οργάνωση της πρόληψης, της δασικής διαχείρισης και της δασοπυρόσβεσης.
- Η οργανική ένταξη στον αντιπυρικό αγώνα της τοπικής κοινωνίας, των εθελοντών, των ενεργών πολιτών, για να συμβάλουν και να διεκδικούν το καλύτερο σε όλα τα επίπεδα.

10. ΚΥΚΛΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ

10.1 Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων

Στις 4 Δεκεμβρίου 2008, έλαβε χώρα στο ΤΕΕ Στρογγυλό τραπέζι, το οποίο οργάνωσε το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης Πυρόπληκτων Περιοχών.

Η Επιστολή που εστάλη για τη συνάντηση αυτή, έχει ως εξής:

Ημερομηνία: 11/11/08

Αποδέκτες: Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής

Πρόεδρος Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γιώργος Παπανδρέου

Πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέκος Αλαβάνος

Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΚΚΕ κα Αλέκα Παπαρή για

Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Γιώργος Καρατζαφέρης

ΘΕΜΑ: *Συζήτηση στρογγυλής τράπεζας με εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων για τις προτάσεις του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών*

Αμέσως μετά από την πρωτοφανή για τη χώρα μας περιβαλλοντική κρίση το καλοκαίρι του 2007, συστήσαμε το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, το οποίο στελεχώνεται από εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων, του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η παρακολούθηση, η συμβολή και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας της φύσης των περιοχών που επλήγησαν από τις πυρκαγιές, μέσα από ένα βιώσιμο επανασχεδιασμό, με έμφαση στο

δημόσιο συμφέρον και το σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

Μετά από την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου ενεργειών, παρεμβάσεων και συναντήσεων με τοπικούς φορείς, αρμόδιους της κεντρικής διοίκησης, καταλήξαμε σε ένα πλαίσιο προτάσεων, τις οποίες και σας επισυνάπτουμε, που αφορούν τόσο την πρόληψη, όσο και την αποτελεσματική αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, τις οποίες και παρουσιάσαμε σε σχετική συνάντηση με εκπροσώπους του κόμματός σας, όπως και των άλλων κομμάτων.

Από τις συναντήσεις αυτές και το κοινό ενδιαφέρον που διαπιστώθηκε, ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο η ανάγκη προώθησης νομοθετικής ρύθμισης για την δημιουργία ενός Εθνικού - «ενιαίου» - Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές, ο οποίος θα μεριμνά για τα αντίστοιχα προγράμματα, θα συνεργάζεται και θα κινητοποιεί, για την υλοποίησή τους, τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης.

Για τον σκοπό αυτό σας καλούμε να συμμετάσχετε με εκπροσώπους βουλευτές σας σε Στρογγυλό τραπέζι το οποίο διοργανώνουμε την Πέμπτη 4 Δεκεμβρίου στις 14:00 στην αίθουσα Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ στον 7^ο όροφο με θέμα την υλοποίηση των προτάσεών μας για την θωράκιση της χώρας έναντι των φυσικών καταστροφών.

Στη συνάντηση παρουσιάστηκαν οι τελικές θέσεις του Παρατηρητηρίου για την ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών και για τη δημιουργία εθνικού φορέα ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές, προκειμένου στα επόμενα χρόνια ο κρατικός μηχανισμός, που σήμερα φάνηκε να μη μπορεί να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά, να είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει ανάλογες καταστάσεις στο μέλλον. Καταστάσεις που συνδέονται με τις φυσικές καταστροφές, όπως οι σεισμοί, οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες, οι οποίες αναμένεται λόγω της κλιματικής αλλαγής να ενταθούν σημαντικά. Ο Εθνικός Φορέας Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης προτείνεται να είναι ενιαίος για όλες τις φυσικές καταστροφές: πυρκαγιές, σεισμούς, πλημμύρες, κατολισθήσεις, λοιπές καταστροφές, και να έχει ως σκοπό, αμέσως μετά την εκτίμηση της έκτασης της καταστροφής και των άμεσων αναγκών που πρέπει να καλυφθούν, να αντιμετωπίσει :

- Την αναζωογόνηση και την αποκατάσταση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των δασικών οικοσυστημάτων και των προστατευόμενων περιοχών.
- Την αποκατάσταση του φυσικού κεφαλαίου και ειδικότερα της αγροτικής γης και των καλλιεργειών.
- Την αποκατάσταση του οικιστικού περιβάλλοντος.
- Την αποκατάσταση και ενίσχυση των δικτύων των υποδομών.
- Το νοχεδιασμό, τη μέριμνα για τη χρηματοδότηση και την παρακολούθηση της υλοποίησης ενός συνεκτικού σχεδίου ανασυγκρότησης των περιοχών, που έχουν πληγεί, τόσο για την αποκατάσταση του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού τους, όσο και για την παρατέρα ανάπτυξή τους και την δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον.

Ο εθνικός αυτός φορέας θα αποτελέσει τη μόνιμη διοικητική δομή για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών σε βάθος χρόνου, όταν δηλαδή θα απαιτούνται διαδικασίες αποκατάστασης και ανασυγκρότησης. Θα έχει κατεξοχήν συντονιστικό και προγραμματικό χαρακτήρα και όλες τις σχετικές αρμοδιότητες, που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κατά περίπτωση αναγκών.

Ακολούθησε μία πολύ ουσιαστική συζήτηση επί της πρότασης του Παρατηρητηρίου, σε σχέση και με τις προτάσεις που έχουν τα πολιτικά κόμματα και διαπιστώθηκαν πολλές κοινές επιδιώξεις.

Οι εκπρόσωποι των κομμάτων δεσμεύθηκαν να θέσουν τις προτάσεις του Παρατηρητηρίου στους πολιτικούς τους φορείς με σκοπό αυτές να προωθηθούν για θεσμοθέτηση στη Βουλή.

Στο στρογγυλό τραπέζι συμμετείχαν:

Από τα πολιτικά κόμματα:

Κανελλοπούλου Κρινιώ, Βουλευτής ΝΔ

Κουβέλης Σπύρος, Βουλευτής ΠΑΣΟΚ

Μανιάτης Γιάννης, Βουλευτής ΠΑΣΟΚ

Φιλίνη Άννα, Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

Από το Παρατηρητήριο:

Ξηροτύρη Ασημίνα, Δρ Π.Μ., Συντονίστρια της Επιτροπής Παρατηρητηρίου

Θεοχάρη Χριστίνα, Δρ Π.Μ., Επιμελήτρια της Μ.Ε. Θεμάτων Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης του ΤΕΕ

Κατσιγιάννης Θανάσης, Π.Μ

Κουφάκη Ιωάννα, Μέλος ΔΣΑ, εκπρόσωπος της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας

Μπεριάτος Ηλίας, Καθ. Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ. Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τοράκη Κατερίνα, Διεύθυνση Επιστημονικής και Αναπτυξιακής Δραστηριότητας ΤΕΕ

Πελέκη Αγγελική, Τμήμα Επιστημονικού και Αναπτυξιακού Έργου ΤΕΕ

10.2 Επιστολές προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρόεδρο της Βουλής - Συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

Οι Επιστολές, που εστάλησαν, προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Πρόεδρο της Βουλής έχουν ως εξής :

Ημερομηνία: 13/11/08

Αποδέκτες: Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας

Πρόεδρος της Βουλής κ. Δημήτρης Σιούφας

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε

Αμέσως μετά από την πρωτοφανή για τη χώρα μας περιβαλλοντική κρίση το καλοκαίρι του 2007, συστήσαμε το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, το οποίο στελεχώνεται από εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων, του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η παρακολούθηση, η συμβολή και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας της φύσης των περιοχών που επλήγησαν από τις πυρκαγιές, μέσα από ένα βιώσιμο επανασχεδιασμό, με έμφαση στο δημόσιο συμφέρον και τον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον.

Μετά από την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου ενεργειών, παρεμβάσεων και συναντήσεων με τοπικούς φορείς, αρμόδιους της κεντρικής διοίκησης, αλλά και τα πολιτικά κόμματα, καταλήξαμε σε ένα πλαίσιο προτάσεων που αφορούν τόσο στην πρόληψη όσο και την αποτελεσματική αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον. Με τους καταστροφικούς σεισμούς που ακολούθησαν το 2008, ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο η ανάγκη προώθησης αυτών των προτάσεων, που στόχο έχουν τη δημιουργία ενός Εθνικού – ενιαίου πλέον - Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές, ο οποίος θα μεριμνά για τα αντίστοιχα προγράμματα, θα συνεργάζεται και θα κινητοποιεί, για την υλοποίησή τους, τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης.

Γνωρίζοντας κύριε Πρόεδρε το έντονο ενδιαφέρον και την ευαισθησία σας γύρω από τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος και της θωράκισης της χώρας έναντι των φυσικών καταστροφών, ζητάμε μία συνάντηση μαζί σας προκειμένου να σας παρουσιάσουμε τις προτάσεις μας, τις οποίες και σας επισυνάπτουμε, και να ζητήσουμε τη συνδρομή σας στην προσπάθειά μας οι προτάσεις αυτές να προωθηθούν ως νομοθετική ρύθμιση.

Η συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας έγινε στις 28 Ιανουαρίου 2009 και εκδόθηκε το παρακάτω Δελτίο Τύπου:

Δελτίο Τύπου ΤΕΕ - ΔΣΑ - ΓΕΩΤΕΕ

Υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας η διεπιστημονική συνεργασία
για το Περιβάλλον

Συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια είχε σήμερα στην Προεδρία της Δημοκρατίας, αντιπροσωπεία του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, το οποίο ιδρύθηκε αμέσως μετά τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007 και στελεχώνεται από εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων, του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Στη συνάντηση συμμετείχαν οι Πρόεδροι του ΤΕΕ Γ. Αλαβάνος, του ΔΣΑ Δ. Παξινός και του ΓΕΩΤΕΕ Θ. Μαρκόπουλος, καθώς και τα μέλη του Παρατηρητηρίου Α. Ξηροτύρη, Η. Αποστολίδης, Ο. Βαγγελάτου, Χ. Θεοχάρη, Ι. Κουφάκη, και Κ. Τοράκη.

Σκοπός της επίσκεψης ήταν η παρουσίαση των προτάσεων του Παρατηρητηρίου για τη δημιουργία ενός Εθνικού - «ενιαίου» - Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές, ο οποίος θα μεριμνά για τα αντίστοιχα προγράμματα, θα συνεργάζεται και θα συντονίζει τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης. Επίσης, ζητήθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να θέσει υπό την αιγίδα του τη διεπιστημονική πρωτοβουλία των φορέων που συμμετέχουν και να την υποστηρίξει στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου, αίτημα το οποίο και αποδέχτηκε.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξέφρασε τη στήριξή του στις προτάσεις που του υποβλήθηκαν, επαναλαμβάνοντας ότι η ποιότητα της δημοκρατίας βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με το περιβάλλον και εν γένει με την ποιότητα ζωής. Ο Πρόεδρος αποδέχτηκε, επίσης, την πρόσκληση να συμμετέχει σε εκδηλώσεις που θα διοργανωθούν στις πυρόπληκτες περιοχές, υποστηρίζοντας ιδιαίτερα τα ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και δήλωσε ότι αναμένει με ιδιαίτερο ενδιαφέρον κάθε νέα πρόταση.

10.3 Νέα Επιστολή προς τα πολιτικά κόμματα

Η Επιτροπή του Παρατηρητηρίου, κλείνοντας τις εργασίες της και λαμβάνοντας υπόψη την εποικοδομητική συνάντησή της με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, θεώρησε σκόπιμο να αποστείλει μία ακόμη επιστολή προς τα πολιτικά κόμματα, προκειμένου να τους ζητήσει μέσα από το θεσμικό τους ρόλο να προωθήσουν τις προτάσεις που Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης, από φυσικές καταστροφές, ει δυνατόν με την μορφή Νομοθετικής ρύθμισης .

Η εν λόγω Επιστολή έχει ως εξής :

Ημερομηνία: 30/04/09

Αποδέκτες: Πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής

Πρόεδρος Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Γιώργος Παπανδρέου

Πρόεδρος Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέκος Αλαβάνος

Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΚΚΕ κα Αλέκα Παπαρήγα

Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Γιώργος Καρατζαφέρης

Κύριε .....,

Όπως ήδη γνωρίζετε στο πλαίσιο λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, διαπιστώθηκε η ανάγκη προώθησης νομοθετικής ρύθμισης για τη δημιουργία ενός Εθνικού - ενιαίου - Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές.

Ο Φορέας αυτός θα έχει ως στόχο τόσο την πρόληψη, όσο και την αποτελεσματική αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, θα μεριμνά για τη σύνταξη αντίστοιχων προγραμμάτων και θα συνεργάζεται και θα κινητοποιεί τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Περιφέρειας και της Αυτοδιοίκησης για την υλοποίησή τους.

Το Σχέδιο της πρότασης, το οποίο και σας επισυνάπτουμε, ολοκληρώθηκε, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις που διατυπώθηκαν, αλλά και το κοινό ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε τόσο σε όλες τις επί μέρους επαφές που υπήρξαν, όσο και κατά τη διοργάνωση του Στρογγυλού τραπεζιού, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2008 με εκπροσώπους βουλευτές των Κομμάτων της Βουλής.

Επισημαίνεται ότι η προσπάθεια αυτή έχει τεθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας μετά τη συνάντηση που είχαν οι Πρόεδροι των Επιστημονικών Φορέων και τα μέλη του Παρατηρητηρίου.

Μετά από όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω και με το δεδομένο ότι, οι Επιστημονικοί Φορείς που συνέστησαν το Παρατηρητήριο δεν έχουν θεσμικά τη δυνατότητα να προωθήσουν το Σχέδιο της πρότασης για ψήφιση από τη Βουλή, θεωρούμε ότι η εποικοδομητική συνεργασία που είχαμε μέχρι σήμερα για το θέμα πρέπει να αποδώσει και γι αυτό σας καλούμε να αναλάβετε τις σχετικές πρωτοβουλίες, δηλαδή την προώθησή του για νομοθετική ρύθμιση.

Σας επισυνάπτουμε το κείμενο των προτάσεών μας και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε συνεργασία.

11. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στόχος της γενικότερης πρωτοβουλίας για τις πυρόπληκτες περιοχές ήταν να επασχεδιασθούν και να ανασυγκροτηθούν οι πληγείσες περιοχές, με τρόπο βιώσιμο, να αποτελέσουν πρότυπο ανάπτυξης στη Μεσόγειο, να ενισχυθούν πρότυπες επενδύσεις στη μεταποίηση, να δημιουργηθούν πρότυποι οικισμοί ενταγμένοι στο φυσικό περιβάλλον, εναρμονισμένοι με την αρχιτεκτονική παράδοση και με βάση τον βιοκλιματικό σχεδιασμό.

Στην παρούσα εργασία, έγινε μία καταγραφή του υπάρχοντος πλαισίου πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών από πυρκαγιές, της δομής και της διασύνδεσης της Κεντρικής Διοίκησης με την Περιφέρεια και την Αυτοδιοίκηση, καθώς και των διαδικασιών προγραμματισμού και εξασφάλισης πόρων. Παράλληλα, έγινε μια συνοπτική καταγραφή των προβλημάτων στους οικισμούς, την αγροτική γη, την παραγωγική διαδικασία και στο φυσικό και στο πολιτιστικό περιβάλλον, ενώ αξιολογήθηκαν τα πρόσθετα μέτρα και οι ρυθμίσεις της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της κατάστασης στις πληγείσες περιοχές.

Για να διαμορφώσει ακριβή εικόνα της κατάστασης, η ομάδα εργασίας οργάνωσε εκδηλώσεις, ήλθε σε επαφή με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, επισκέφθηκε τις πληγείσες περιοχές.

Στη συνέχεια, άρχισε να επεξεργάζεται μία συγκεκριμένη πρόταση για την αντιμετώπιση της κατάστασης, μέσω ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης των πληγείσων περιοχών, με έναν βιώσιμο σχεδιασμό, με σεβασμό στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και, κυρίως, τη δημιουργία μιας Μόνιμης Διοικητικής Δομής, **«Εθνικού Φορέα Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης»**, τόσο για τον παραπάνω σχεδιασμό, όσο και για τον συντονισμό και παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών έργων και δράσεων.

Ενώ το έργο βρισκόταν σε εξέλιξη, νέα δεδομένα, όπως οι σεισμοί σε μέρος των πληγείσων από τις πυρκαγιές περιοχών, ανέδειξαν την ανάγκη αναθεώρησης του πλαισίου πολιτικής προστασίας της χώρας.

Για τον λόγο αυτό, η ομάδα εργασίας εμπλούτισε την πρότασή της και επεξεργάστηκε ένα ευρύτερο πλαίσιο για τη αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

Επεσήμανε γιαυτό την ανάγκη ο Εθνικός Φορέας Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης να είναι Ενιαίος για όλες τις φυσικές καταστροφές: Πυρκαγιές, Σεισμοί, Πλημμύρες, Κατολισθήσεις, λοιπές καταστροφές, ο οποίος θα τεθεί επί κεφαλής, θα κινητοποιήσει τους επί μέρους φορείς και υπηρεσίες και θα αποτελέσει τη μόνιμη διοικητική δομή για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών σε βάθος χρόνου, όταν, δηλαδή, θα απαιτούνται διαδικασίες αποκατάστασης και ανασυγκρότησης.

Τα πορίσματα και οι προτάσεις αυτές συζητήθηκαν με τους εκπροσώπους των κομμάτων της Βουλής και έτυχαν θετικής αποδοχής.

Επίσης, παρουσιάσθηκαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος επιβράβευσε την όλη προσπάθεια.

Θεωρούμε ότι, με τις ενέργειες που προαναφέρθηκαν, ολοκληρώσαμε την πρώτη φάση ενός έργου που έγινε γνωστό και αποδεκτό, και διατηρούμε την ελπίδα ότι οι προτάσεις μας θα «πιάσουν τόπο» και θα υλοποιηθούν από την Εκτελεστική εξουσία.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας και οι άλλοι επιστημονικοί φορείς μπορούν, σε πρώτη φάση, να κάνουν πράξη τις παραπάνω προτάσεις με τη σύσταση και λειτουργία σε μόνιμη βάση «Παρατηρητηρίου Αποκατάστασης και Ανασυγκρότησης από φυσικές καταστροφές», για να είναι έτσι συνεχής και αποτελεσματική η πίεση στην Εκτελεστική εξουσία για την αντίστοιχη θεσμική ρύθμιση.

12. ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΕ

Μέλη του Παρατηρητηρίου, συμμετείχαν στις παρακάτω εκδηλώσεις:

- 05/12/07, Ημερίδα ΤΕΕ με θέμα: “Αντιπλημμυρικός Σχεδιασμός / Διαχείριση Κινδύνου Πλημμυρών: Υφιστάμενη Κατάσταση - νέα δεδομένα” (συμμετοχή και ομιλίες Α. Ξηροτύρη και Ι. Κουφάκη). (http://library.tee.gr/digital/m2291/m2291_contents.htm).
- 06/05/2008, Επιστημονική Συνάντηση ΕΜΠ με θέμα: «Πιλοτικές Προσεγγίσεις για την Ανασυγκρότηση των Πυρόπληκτων Περιοχών» (ομιλία του Προέδρου του ΤΕΕ, Γ. Αλαβάνου). (<http://www.physics.ntua.gr/pyropatheis>).
- 05/05/08, Ημερίδα ΤΕΕ με θέμα: «Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών στην υπηρεσία της πρόληψης και της προστασίας του πολίτη και του οικοσυστήματος από τις δασικές πυρκαγιές: Αξιολόγηση – προοπτικές» (ομιλία Α. Ξηροτύρη, εκ μέρους του Παρατηρητηρίου). (http://library.tee.gr/digital/m2310/m2310_contents.htm)
- 11/12/07, Ημερίδα ΤΕΕ, ΠΣΔΑΤΜ, ΕΜΠ με θέμα: «Πρόληψη – Διαχείριση των φυσικών καταστροφών. Ο ρόλος του Αγρονόμου Τοπογράφου Μηχανικού» (ομιλία του Προέδρου του ΤΕΕ, Γ. Αλαβάνου) (http://library.tee.gr/digital/m2300/m2300_contents.htm).

13. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βιντζηλαίου Ε., Ζέρης Χ, Τρέζος Κ., Χρονόπουλος Μ., Μανωλεδάκη Κ., Ρεπαπής Κ., Τάσιος Θ. Π., «Πρακτικός Οδηγός για την Αποτίμηση Φέρουσας Ικανότητας και τις Δομητικές Επισκευές μετά από Πυρκαγιά, σε μικρά Κτίρια από Σκυρόδεμα και από Τοιχοποιία», ΤΕΕ & ΕΜΠ, Αθήνα, 2008.
- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κατόπιν ανάθεσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, «Μελέτη αποκατάστασης και Ανάπτυξης του Αγροτικού Τομέα - των Δασών και της Προστασίας του περιβάλλοντος στις πυρόπληκτες περιοχές», 19/11/2006. (<http://www.aua.gr/gr/pyro/texts.php>).
- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, ΕΣΠΑ 2007-2013, (<http://www.espa.gr/>).
- Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, ενίσχυση του μέτρου 126 «αποκατάσταση γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές», Κυπριακή Δημοκρατία, Λευκωσία. ([http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/3ab6bad28ce7b52dc2256e9d003b2c8d/579a251ca452a878c2256e9d003bbfef/\\$FILE/RDP2007_2013Revised1.pdf](http://www.moa.gov.cy/moa/da/da.nsf/3ab6bad28ce7b52dc2256e9d003b2c8d/579a251ca452a878c2256e9d003bbfef/$FILE/RDP2007_2013Revised1.pdf)).
- Πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, «για τη μελέτη σε βάθος του προβλήματος των πυρκαγιών και την υπόδειξη τρόπων οργάνωσης και μέσων για τη μακροπρόθεσμη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους», Μάιος 1993
- Πρόχειρος Οδηγός για τη συγκέντρωση πληροφοριών που αφορούν απομείωση φέρουσας ικανότητας μικρών κτιρίων (από σκυρόδεμα ή τοιχοποιία) μετά από πυρκαγιά., ΤΕΕ Αύγουστος 2007. (http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/anasigr/draseis/Tab/TEE_PYRKAGIA_ODIGOS2007.pdf).
- WWF - ΕΛΛΑΣ, «Ένα βιώσιμο μέλλον για τα δάση της Ελλάδας. Πρόταση για ουσιαστική βελτίωση του συστήματος προστασίας των δασών από τις πυρκαγιές», WWF - ΕΛΛΑΣ, Αθήνα, Μάιος 2008.

Ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «ενίσχυση της ικανότητας της Ένωσης στην αντιμετώπιση Καταστροφών» http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/re/723/723062/723062el.pdf
- EUROPA - European Commission about Forests, http://ec.europa.eu/environment/forests/home_en.htm
- Federal Emergency Management Agency (FEMA), <http://www.fema.gov/>

